

ZBERATEĽ® 2006

2

Ročník XII.
Cena 55 Sk

ISSN 1335-8693

MESAČNÍK PRE ZBERATEĽOV • ODBORNÉ ČLÁNKY • INFORMÁCIE • INZERCIA

Výtvarný
návrh
na
známku
s kupónom
k Zimným
olympijským
hrám.

Valentínska kytica ako
výtvarný návrh kresby
na FDC známky vydanej
v roku 2004 (35-37)

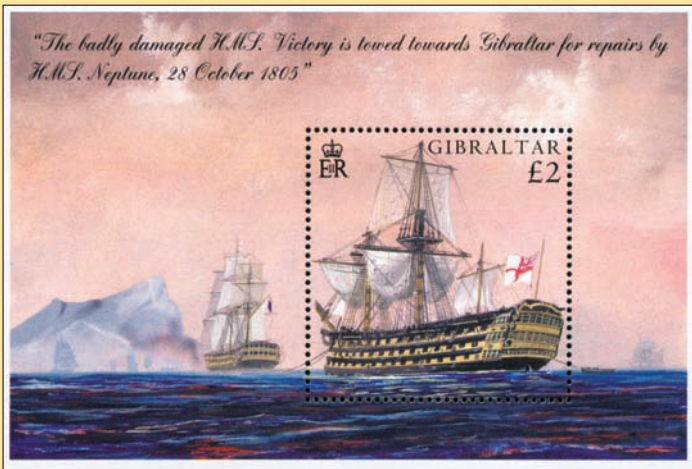
Opäť bohatý výber
pútavých námetov
a teritórií (40-42)

Nová
pamätná minca
Bratislavský mier (8)

**Z PONUKY
FIRMY
ZBERATEĽ**

"The badly damaged H.M.S. Victory is towed towards Gibraltar for repairs by H.M.S. Neptune, 28 October 1805"

Francúzi na pevnine,
Angličania na mori.
Aj o tom bol rok 1805
(19-20)

Osemblok služobnej známky 50h s D0
prerušený chvost leva na ZP 11 a 31 (16-18)

Kôň v službách človeka - pri
preprave správ (21)

Francúzska medaila
vydaná pri príležitosti
prvého výročia podpísania
Bratislavského mieru (8-9)

Novinka
Českej pošty
- pohľadnice
s natlačenou
známkou (4)

Ani
telefónne
karty sa
nevyhli
filmovým
hitom
(10-11)

SÚŤAŽ

Vážení čitatelia,

sviatočné chvíle pominuli, snáď pre väčšinu z vás boli také, ako sme si ich nazvájom želali - pokojné a príjemné. Sme radi, že aj vďaka pochopeniu prispievateľov a tlačiarne a s pomocou vydavateľa sme mohli prvé číslo nového ročníka vydať ešte pred Silvestrom. Bude našou snahou tento rytmus dodržať tak, aby ste mali časopis v rukách vždy už v prvých dňoch nového mesiaca.

Dnes, presne mesiac po dni slovenskej poštovej známky a filatelie, uzatvárame druhé číslo nového ročníka. Keďže naše nové známky vyjdú neskôr ako náš časopis, informácie o nich prinesieme až v nasledujúcom čísle. Museli sme tiež vypustiť rubriku o nových pečiatkach, pretože z *Technickej ústrednej pôšty*

K februárovému číslu Zberateľa

sme sa dozvedeli, že na mesiac január nebola objednaná žiada- na príležitostná poštová pečiatka. Ale prinášame informácie o novej pamätnej minci a o emisnej činnosti našich susedov.

Skončil sa aj ďalší ročník našej súťaže, už štvrtý. Teší nás, že má svojich stálych záujemcov a pravidelných riešiteľov. Súťaží sa budeme ešte venovať a prinesieme jej celkové vyhodnotenie a niekoľko sprievodných číselných údajov.

V dnešnom čísle pokračujeme aj ďalšou časťou seriálu z oblasti numizmatiky. Pôvodne sme predpokladali pokračovanie v každom nepárnom čísle, avšak naša žiadaná autorka, pani Elena Minarovičová, v rekordnom čase pripravila aj ďalšiu časť, zrejme teda budeme môcť Malú školu numizmatiky uverejňovať častejšie. Druhou časťou sa končí príspevok V. Buššu o slovenských bankovkách a minciach v rokoch 1993 – 2005, v závere aktualizovaný o vyobrazenia prijatých návrhov na rubové strany slovenských euromincí.

Z obsahu februárového čísla ešte spomenieme príspevok M. Gereca pre špecializovaných zberateľov o druhoch papiera slovenských výplatných známok emisného radu "Mestá". Druhou časťou pokračuje aj nový seriál Známká a známková grafika, v ktorej autorka A. Paulinyová prostredníctvom konkrétnych emisií a ich výtvarného stvárnenia upriamuje pohľad zberateľov na vývoj známkového tvorby na našom území do roku 1939. M. Jobek si už v 94. pokračovaní MOT všíma zaujímavý námet na telefónnych kartách, a to známy filmový hit. Ďalší príspevok je z oblasti čs. známok, k 60. výročiu vydania služobných známok, platných len na Slovensku. Sedemdesiatku významného slovenského umelca, tvorcu našich známok, Ivana Schurmannu, pripomína Rudolf Fischer z Prahy. Nechýbajú ani tradičné rubriky, oznamy o zberateľských stretnutiach, rad zaujímavostí a inzercia. Nová ponuka firmy Zberateľ prináša veľa rôznych námetov a teritórií, a tým aj možnosť na doplnenie zbierok.

Želáme si, aby vám časopis spríjemnil voľné chvíle, prinesol pohodu pri čítaní a naďalej si zachoval vašu priazeň.

Vaša redakcia

ZBERATEL®

Ročník XII. - 2006 • Číslo 2 • Cena 55 Sk

Z OBSAHU / CONTENTS / INHALTS

- **Z noviniek našich susedov** / Some new items of our neighbours / Aus Neuigkeiten unserer Nachbarn (4-5)
- **M. Gerec: Prehľad druhov papiera slovenských výplatných známok „Mestá“** / Overview of paper types used for Slovak postage stamps „Cities“ / Papierartenübersicht der slowakischen Freimarken „Städte“ (8-9)
- **M. Jobek: Malé okienko telekartistu (94)** / Short column of a phonecard collector / Kurz über die Telefonkarten (10-11)
- **E. Minarovičová: Malá škola numizmatiky (2) – História pokračuje** / Short course of numismatics – History goes on / Grundschule der Numismatik – Geschichte geht weiter (12-14)
- **R. Klíma: Služobné známky 1945 – 60 rokov** / Official stamps of 1945 – 60 years / Dienstmarken 1945 – 60 Jahre (16-18)
- **A. Kulhánek: Trafalgar 1805** / Trafalgar 1805 / Trafalgar 1805 (19-20)
- **J. Soľava: Zvieratá v službách človeka – Kôň** / Animals serving people – Horse / Tiere im Dienst der Menschen – Pferd (21)
- **A. Paulinyová: Známky a známková tvorba (2)** / Stamps and stamp creation / Briefmarken und Entwurf von Briefmarken (24-26)
- **I. Bušša: Slovenské mince a bankovky v rokoch 1993- 2005 (2)** / Slovak coins and banknotes in years 1993 - 2005 / Slowakische Münzen und Banknoten in Jahren 1993 - 2005 (28-30)
- **R. Fischer: Ivan Schurmann známy a neznámy** / Ivan Schurmann known and unknown / Ivan Schurmann bekannt und unbekannt (35-37)

ZBERATEĽ®

Mesačník pre filatelistov, numizmatikov, filokartistov, zberateľov telefónnych kariet a iných predmetov zberateľského záujmu

■ **Vydavateľ:** Anton Kulhánek-ZBERATEĽ, Bratislava. Registračné číslo časopisu: MK 1188/95 zo dňa 1. 2. 1995 I ISSN 1335-8693

■ **Adresa redakcie:** ZBERATEĽ, Račianska 17, 831 02 Bratislava, ☎ 02/44 250 149, e-mail: zberatel.redakcia@chello.sk.

■ **Redakčná rada:** RNDr. Milan Antala, dr. Ondrej Földes, Ing. Marian Jobek, Ing. Miroslav Gerec, PhDr. Elena Minarovičová (predsedníčka), Mgr. Antónia Paulinyová, RNDr. Michal Zika a dr. Severín Zrubec (čestný predseda).

■ **Redakcia:** Ing. Peter Malík, PhD. - šéfredaktor, Anton Kulhánek - člen redakcie, Martina Đurkáčová - grafická úprava, RNDr. Milan Antala - jazyková úprava, Mgr. Pavol Ondráška - preklad do angličtiny.

■ **Cena a predplatné:** Cena za jeden výtlačok 55 Sk. Pri odbere 11 ks a viac vydavateľ poskytuje 20% zľavu. Celoročné predplatné na rok 2006 (vrátane poštovného): Pre abonentov zo Slovenskej republiky 550 Sk, pre abonentov z Českej republiky 982 Sk (785 Kč), pre abonentov z ostatnej Európy 1165 Sk (30 €), pre abonentov zo zámorských krajín 1490 Sk (52 USD).

■ Zasielanie príspevkov a inzerátov: Články napísané strojom, na počítači (PC formát WORD) zasielané elektronickou poštou, na počítačových disketách alebo na CD. Obrázové podklady na ilustráciu formou zapožičania originálov na základe dohody, elektronickou cestou naskenovaných obrázkov (formát BMP, JPG alebo TIF, min. 300 dpi) alebo zaslaním kvalitnej reprodukcie.

Redakcia si vyhradzuje právo uverejniť aj príspevky, s ktorých obsahom sa nestotožňuje. Nevýžiadané rukopisy redakcia nevracia.

■ **Tlač:** Tlačiareň KOMPRINT, Borinská 8, 841 03 Bratislava 47, ☎ 02/6446 2403, fax: 02/6446 2404, e-mail: komprint@mail.eurotel.sk, www.komprint.com

■ Číslo 2/2006:

Redakčná uzávierka 18. januára 2006
Do tlače zadane 23. januára 2006
Dátum vydania 27. januára 2006

INFORMÁCIE O SLUŽBÁCH ZBERATEĽA

INZERÁTY

Cena jedného aj začatého riadku inzerátu je 25 Sk. Za zvýraznenie rámečkom účtujeme príplatok 35 Sk. Na trikrát opakovaný inzerát poskytujeme 30%-nú zľavu. Abonentí časopisu majú v každom čísle prvých 5 riadkov inzerátu zdarma. Úhradu inzerátu, resp. potvrdenku o úhrade treba zaslať na adresu redakcie najneskôr so znením inzerátu. V záujme uverejnenia presného znenia inzerátov žiadame ich písať na stroji (počítači) alebo čitateľne paličkovým písmom. Za obsah zodpovedá podávateľ, inzeráty vecne neupravujeme a uverejňujeme ich v došlom poradí.

KOMERČNÉ INZERÁTY A REKLAMY

Cenu za uverejnenie plošných komerčných inzerátov a reklám na vnútorných čiernobielych stranách podľa dodaných predlôh účtujeme podľa požadovanej veľkosti plochy:

Celá strana A5 (128 x 180 mm)	3 200 Sk
Polovica strany A5 (128 x 90 mm)	1 900 Sk
Štvrtina strany A5 (64 x 90 mm)	1 000 Sk
Jedna osmina strany A5 (64 x 45 mm)	550 Sk

Pokiaľ nie je dohodnuté inak, redakcia si vyhradzuje právo rozhodnúť o mieste uverejnenia reklamy v časopise. Grafickú úpravu reklám, uverejnenie reklám na farebnej strane a iné neštandardné požiadavky, účtujeme podľa osobitného sadzovníka alebo na základe dohody.

OZNAMY O PODUJATIACH

Informácie nekomerčného charakteru o výmenných schôdkach, burzách a zberateľských stretnutiach sú uverejňované bezplatne.

PONUKA FIRMY ZBERATEĽ

V tejto rubrike ponúkany materiál možno zakúpiť v predajni ZBERATEĽ, Račianske myto 1/D, 831 02 Bratislava, ☎ 0911 250149, e-mail: zberatel@chello.sk, v dňoch pondelok až piatok od 10.00 do 18.00 hod. Ponúkaný materiál možno objednať aj písomne, prípadne telefonicky. K cenám firma účtuje poštovné a balné. Ceny ponúkaných materiálov platia (pokiaľ nie je uvedené inak) vždy len do vydania ďalšieho čísla časopisu Zberateľ. Všetkým abonentom časopisu firma poskytuje na ponúkaný tovar zľavu vo výške 5 %.

PLATBY ZO ZAHRANIČIA

za predplatné časopisu Zberateľ a za objednaný materiál
- z Českej republiky: na účet Anton Kulhánek, číslo účtu 147 1883 123/0800, Česká spořitelna, pobočka Trutnov
- z ostatných štátov Európy a Zámoria: na účet Anton Kulhánek-Zberateľ, číslo účtu 0170170280/0900, Slovenská sporiteľňa, a.s., Bratislava, IBAN: SK66 0900 0000 0001 7017280 BIC: GIBASK BX

PLATBY V SLOVENSKEJ REPUBLIKE

za predplatné časopisu Zberateľ a za objednaný materiál
- peňažnou poukážkou typu H v hotovosti na adresu predajne Zberateľ, Račianske myto 1/D, 831 02 Bratislava,
- peňažnou poukážkou typu U v hotovosti na účet číslo: 0170170280/0900; vo variabilnom symbole uveďte číslo zo spravidelného listu k zasielanému tovaru,
- prevodom z účtu na náš účet č. 0170170280/0900; v správe pre prijímateľa uveďte predmet platby, v prípade predplatného uveďte adresu, na ktorú máme časopis poslať.

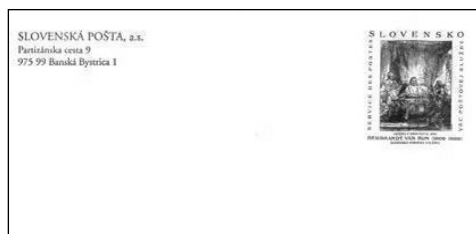
Redakcia Zberatelya je na pôvodnej adrese Račianska 17, ☎ 02/44 250 149, e-mail zberatel.redakcia@chello.sk návšteva redakcie v utorku 10.30 – 12.00 hod., 13.30 – 16.00 hod. Iný termín po dohode.

NOVÉ SLOVENSKÉ POŠTOVÉ ZNÁMKY A INÉ ZBERATEĽSKÉ MATERIÁLY

■ CSO: Rembrandt van Rijn: Večera v Emauzoch

Slovenská pošta, a. s., Partizánska cesta 9, 975 99 Banská Bystrica, vydala 1. 12. 2005 na reprezentačné účely služobnú celinovú obálku s reprodukciou znám-

ky Rembrandt van Rijn: Večera v Emauzoch bez vytlačenej nominálnej hodnoty. Na ľavom a pravom okraji známky text SERVICE DES POSTES / VEC POŠTOVEJ SLUŽBY. Znáмка na obálke je vytlačená jednofarebnou ocelotlačou. Celinovú obálku používala Slovenská pošta, a. s., na posielanie vianočných a no-ročných pozdravov.

■ Na oslave Dňa poštovej známky boli vyhlásené najkrajšie poštové známky roka 2005

Na slávnostnom stretnutí predstaviteľov Slovenskej pošty, a. s., tvorcov poštových známok a Zväzu

slovenských filatelistov, ktoré sa uskutočnilo 18. 12. 2005, Slovenská pošta vyhlásila známku roka 2005. Stala sa ňou známka z emisného radu Umenie – Rembrandt van Rijn: Večera v Emauzoch. Autorovi grafic-

kej úpravy a rytcovi známky Mgr. art. Arnoldovi Fekemu ako vôbec prvému umelcovi v histórii Slovenskej pošty bola udelená Cena generálneho riaditeľa SP. Mgr. art. Arnold Fekce prevzal cenu osobne z rúk generálneho riaditeľa SP Jána Ptačina.

Pri príležitosti Dňa poštovej známky sa už tradične vyhlasujú aj ocenené známky ministra dopravy, pôšt a telekomunikácií za najkrajšiu slovenskú známku roka, najkrajší výtvarný návrh a najkrajšiu rytinu roka. Najkrajšou poštovou známkou roka 2005 bola vyhlásená známka z emisného radu Umenie – Karol Baron:

Z cyklu Zázračnosť zátiaší V. Autorom grafickej úpravy a rytiny známky je František Horniak. Najkrajším výtvarným návrhom na poštovej známke v roku 2005 je dielo akademického maliara Petra Augustoviča, autora známky Deň poštovej známky. Cenou za najkrajšiu rytinu roka 2005 bola ocenená rytecká práca Mgr. Art. Arnolda Fekeho pri tvorbe poštovej známky z emisného radu Umenie - Rembrandt van Rijn: Večera v Emauzoch.

Deň poštovej známky pripomína dátum vydania prvej československej známky, povestných Hradčan secesného maliara a grafika Alfonsa Muchu 18.

decembra 1918. Slovenská republika po rozdelení federácie zachovala tradíciu Dňa poštovej známky a oslavuje ho ako spoločný sviatok vydavateľa, tvorcov a zberateľov poštových známok.

Z NOVINIEK NAŠICH SUSEDOV

Česká republika

Tradičia českej známkovej tvorby

– Jaroslav Lukavský

Česká pošta, š. p., vydala 20. 1. 2006 ďalšiu známku emisného radu Tradičia českej známkovej tvorby, ktorá je venovaná Jaroslavovi Lukavskému. Znáмка

rozmerov 23 x 40 mm má nominálnu hodnotu 7,50 Kč, autorom výtvarného návrhu a rytiny je Bedřich Housa. Vytlačená bola rotačnou ocelotlačou v kombinácii s trojfarebnou hĺbkotlačou na tlačových listoch s 30 známkami a v špeciálnej úprave (s kupónmi) pre známkový zošitok (8 známok a 4 potlačené kupóny). Katalógové číslo známky je 0457.

Na známke je rytecký prepis 30 h známky z emisie k svetovej výstave PRAGA 1968 z roku 1967 zo série leteckých známk (Pof. L56). Obrázok tvorí letecký pohľad na Pražský hrad.

Jaroslav Lukavský (11. 3. 1924 – 12. 12. 1984) vyštudoval Štátnu grafickú školu v Prahe, neskôr Akadémiu výtvarných umení v Prahe u profesorov V. Pukla a V. Silovského. V svojej tvorbe sa orientoval prevažne na drevorytinu. Venoval sa drobnej grafike a ex libris, ako aj listom veľkého formátu a ilustráciám množstva publikácií. Vyhranený grafický prejav J. Lukavského našiel výrazné uplatnenie aj v československej známkovej tvorbe, do ktorej vstúpil v r. 1960. Svoje výtvarné vyjadrenie preniesol do viacerých tematických okruhov, najmä však do motívov výskumu vesmíru.

Česká pošta vydala 1.12. 2005 ako novinku sadu šiestich **pohľadníc s natlačenou známkou** nominálnej hodnoty 7,50 Kč (pohľadnice 1 – 5, sadzba pre ČR) a 9 Kč (pohľadnica č. 6, základná zahraničná sadzba).

1. Bitka pri Slavkove, známka 7,50 Kč

(Autori: C. Naudet, P.A. Le Beau /lept – rytina/ zo zbierky Vojenského historického ústavu AČR v Prahe)

2. Český Krumlov, známka 7,50 Kč (Foto: Jiří Suttner, Design: Miroslav Prokop)

Rovnaká známka aj na pohľadniciach č. 1, 4 a 5

3. Chránená fauna a flóra Krkonoš, známka 7,50 Kč (Autori: Libuše a Jaromír Knotkovi)

4. Zámok Hluboká nad Vltavou, známka 7,50 Kč

(Foto: Milan Flemr) obr. na 2. strane obálky

5. Areál bývalého kláštora s kostolom sv.Gabriela (teraz objekt České pošty s. p. v Holečkově ul.č.10 v Prahe, Foto: Jiří Peca) známka 7,50 Kč.

6. Praha – Pražský hrad, známka 9 Kč

(Foto: Jiří Suttner, Design: Miroslav Prokop)

Rakúsko

Nový rok 2006 bol dňom vydania príležitostnej poštovej známky venovanej **rakúskemu predsedníctvu v Európskej únii**. Podľa štatútu pre inštitúcie Európskej únie mení sa predsedníctvo Rady, najdôležitejšieho rozhodovacieho orgánu EÚ, každých šesť mesiacov. To znamená, že všetky štáty EÚ na šesť mesiacov striedavo preberajú zodpovednosť za politické rozhodnutia prijímané orgánmi EÚ, vedú rokovania a riešia prípadné rozpory medzi jednotlivými členskými štátmi. Rakúsko preberá predsedníctvo Rady EÚ 1. januára 2006 po Anglicku, vedie ho

do 30. 6. 2006 a na druhý polrok ho odovzdá Fínsku.

Pod vedením Rakúska bude Rada EÚ v prvom polroku 2006 okrem iných úloh rozhodovať o rozpočte Únie na roky 2007 – 2012 a viesť prístupové rokovania s Tureckom a Chorvátskom

Známka v hodnote 0,75 eur bola vytlačená rotačnou ocelotlačou kombinovanou s hĺbkotlačou v náklade 800 000 kusov.

Prvého januára Rakúsko vydalo aj ďalšiu známku emisného radu **Novoročný koncert viedenských filharmonikov - Novoročný koncert 2006 - Mariss Jansons**.

Mariss Jansons, od roku 2001 čestný člen Viedenskej hudobnej spoločnosti, prvýkrát dirigoval novoročný koncert viedenských filharmonikov, ktorý mali možnosť v priamom prenose sledovať diváci v mnohých štátoch sveta. Patrí medzi špičkových dirigentov súčasnosti. Narodil sa ako syn známeho dirigenta v lotyšskej Rige, hudobné vzdelanie nadobudol na leningradskom konzervatóriu, keď absolvoval hru na husliach, klavír a dirigovanie. V štúdiu pokračoval vo Viedni a v Salzburgu u Herberta von Karajana.

Najvýraznejší vplyv na jeho hudobné čítanie mal legendárny ruský dirigent Jevgenij Mravinskij, s ktorým ako jeho asistent spolupracoval od roku 1971 pri leningradskej filharmónii. Vyššie 20 rokov, od roku 1979 do roku 2000, bol Jansons šéfdirigentom filharmónie v nórskom Osle. Vytvoril špičkové hudobné teleso, s ktorým hostoval na najvýznamnejších svetových scénach.

Spolupracoval s viacerými významnými orchestrami, bol hosťom Londýnskeho filharmonického orchestra a hudobným riaditeľom Pittsburského symfonického orchestra. Okrem povinností dirigenta bol v rokoch 1971 až 2000 pedagógom na leningradskom konzervatóriu. V koncertnej sezóne 2003/2004 ako šéfdirigent viedol symfonický orchester a zbor bavorského rozhlasu, od jesene roku 2004 vedie Kráľovský koncertný orchester v Amsterdame. Vysoké uznania dosiahol aj za svoje koncertné nahrávky, napríklad v roku 2004 za najlepšiu interpretáciu symfónii Gustava Mahlera.

Známka hodnoty 0,75 eura podľa návrhu Renate Gruber bola vytlačená viacfarebnou hĺbkotlačou v náklade 500 000 kusov.

Dvestopäťdesiate výročie narodenia hudobného génia bolo 27. januára 2006 dôvodom na vydanie príležitostnej známky **Mozart vo Viedni**. Johannes Chrysostomus Wolfgang Theophilus Mozart sa narodil 27. januára 1756 v Salzburgu. Jeho otec veľmi skoro zistil hudobné nadanie svojho syna. Už od štyroch rokov ho učil hrať na čembalo, organ a husle.

O rok neskôr skomponoval prvú skladbu. Ako šesťročný „záračné dieťa“ sa v paláci Collalto prvýkrát predstavil viedenskej verejnosti. Vyvrcholením jeho viacmesačného koncertovania bolo vystúpenie pred cisárovnou Máriou Teréziou na zámku v Schönbrunne.

Počas druhej návštevy Viedne od septembra 1767 do januára 1769 úspešne dirigoval svoje diela a okrem ďalších symfónii skomponoval aj svoje dve prvé opery. Neskôr absolvoval tri cesty do Talianska a dve do Francúzska. V roku 1782 vo Viedni predviedol svoju operu Únos zo Serailu a v rovnakom roku sa oženil s Konstanze Weber. V spolupráci s Lorenzom da Ponte skomponoval opery Figarova svadba (1784-1785) a Don Giovanni, ktorá mala premiéru v roku 1787 v Prahe.

Posledné roky jeho života (1789-1791) boli obdobím úspešného uvedenia opery *Così fan tutte*, ale jeho ďalšia opera *Titus*, ktorú skomponoval na počesť korunovácie cisára Leopolda II. v Prahe, sa v porovnaní s Čarovnou flautou výraznejšie nepresadila. V lete 1791 Mozart ťažko ochorel, začiatkom decembra sa jeho stav prudko zhoršil a o niekoľko dní zomrel.

Známku so siluetou W. A. Mozarta v hodnote 0,55 eur navrhol Maurizio Poletto a bola vytlačená jednofarebnou hĺbkotlačou v náklade 2 500 000 kusov.

(spracoval -pem-)

NOVÉ MINCE

■ Bratislavský mier 200. výročie uzavretia

Národná banka Slovenska v limitovanom náklade 15 000 ks, z toho v bežnom vyhotovení 10 000 ks a 5 000 ks vo vyhotovení proof vydala začiatkom roka 2006 pamätnú striebornú mincu k **200. výročiu uzavretia bratislavského mieru** v nominálnej hodnote 200 Sk. Priemer mince je 34 mm, jej hmotnosť 18 g a zložená je z 900/1000 striebra a 100/1000 medi.

Autor návrhu je Pavel Károly. Mincú vyryl Dalibor Schmidt a vyrobila ju Mincovňa Kremnica.

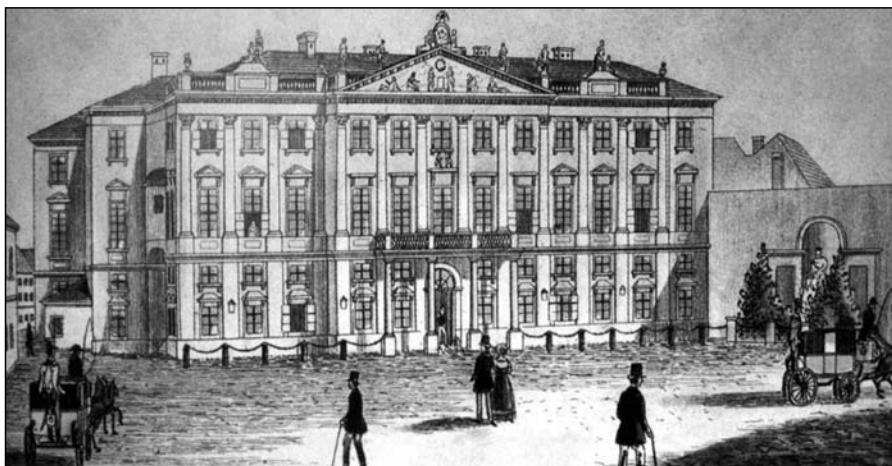
Na líci mince v pravej časti je zobrazený Primaciálny palác v Bratislave, v ktorom bola podpísaná mierová zmluva. Uprostred mincového poľa je vojenská štandarda napolenských vojsk, na ktorej vrchole je orlica, symbol Napoleona I. Kompozíciu dolnej časti dotvára pečať Bratislavy a skřížené šable porazenej rakúskej a ruskej armády zviazané stuhou. Štylizované iniciály autora výtvarného návrhu Pavla Károlyho a značka Mincovne Kremnica MK sú pri spodnom okraji mince. Pri hornom okraji mince je v opise uvedený názov štátu

SLOVENSKÁ REPUBLIKA. Vpravo od štandardy je štátny znak, pod ním nominálna hodnota 200 Sk. Letopočet razby 2005 je vľavo od rukoväti šable.

Na rube mince je v ľavej časti zobrazený francúzsky cisár Napolen I. a v pravej časti rakúsky cisár František I. Pri hornom okraji mince je v dvoch riadkoch nápis BRATISLAVSKÝ MIER, pod ním napolenský vojak na koni a vpravo od neho kanón. Kompozíciu dotvárajú zvlnené stuhu s nápismi vo francúzskom jazyku PAIX DE PRESBOURG a nemeckom jazyku PRESSBURGER FRIEDEN s letopočtom 1805. Pri spodnom okraji je umiestnený bubon.

Vojny a bitky, ktoré Napoleon Bonaparte viedol v rokoch 1796 – 1815 zasiahli aj západnú časť územia Slovenska, ktoré bolo v tom čase súčasťou habsburskej monarchie, intenzívne sa zúčastňujúcej na napolenských vojnách.

Napoleonské vojská sa prvýkrát dostali na naše územie v novembri 1805. Obsadili pravý breh Dunaja a následne vťahli do Bratislavy. Ich trojdňový pobyt súvisel s prípravou na jednu z najväčších bitiek napoleonského obdobia, ktorá sa odohrala 2. decembra 1805 pri Slavkove. Je známa ako bitka troch cisárov, pretože sa na nej osobne zúčastnil nielen cisár Napoleon I., ale aj rakúsky cisár František I. a ruský cár Alexander I. V bitke zvíťazila asi 75-tisícová francúzska armáda pod Napoleonovým velením nad spojeneckými vojskami

Primaciálny palác v Bratislave, miesto mierových rokovaní.

Stretnutie Napoleona a rakúskeho cisára po bitke pri Slavkove.

vtedy nového klasicistického paláca, ktorý bol sídlom ostrihorského arcibiskupa a dnes je známy ako Primaciálny palác. Rakúsku stranu zastupoval knieža Johann Joseph Lichtheimstein a gróf Ignác Ľulaj (Gyulai), francúzsku stranu minister zahraničia Charles Maurice Talleyrand-Périgord.

Uzatvorená mierová zmluva pozmenila politickú mapu Európy. Rakúsko sa v prospech Francúzska a jeho spojencov

Prvá a posledná strana mierovej zmluvy podpísanej Napoleónom.

ruského cára a rakúskeho cisára v počte asi 90 tisíc mužov. Spojenci utrpeli značné straty, Rakúsko bolo donútené kapitulovať a vyradené z ďalších bojov.

Záverečné rokovania rakúskych a francúzskych diplomatov o mieri sa konali koncom decembra 1805 v Bratislave (vtedajšom Prešporku). Mierová zmluva bola podpísaná 26. decembra 1805 v Zrkadlovej sieni

vzdalo svojich dŕžav v Taliansku, Dalmácie, Tirolska a Vorarlberska. Súhlasilo s povýšením Bavorského a Württemberského kurfirstva na kráľovstvá a Bádenského markgrófstva na veľkokniežatstvo. Muselo zaplatiť vojnovú reparáciu vo výške 40 miliónov zlatých a zmieriť sa aj so stratou politického vplyvu v južnom Nemecku a vo veľkej časti južnej Európy, ale aj s tým, že francúzsky cisár vojensky ovládol takmer celú Európu.

Pod vplyvom tejto udalosti, ktorá bola veľkým francúzskym triumfom, sa Bratislava dostala do miestopisu Paríža, kde si ju dodnes pripomínajú názvom ulice – Rue de Presbourg.

(z podkladov NBS spracoval -pem-)

Prehľad druhov papiera slovenských výplatných známok „Mestá“

V rokoch 1993 – 2003 bolo postupne vydaných 22 výplatných známok emisie „Mestá“. Väčšina z nich bola podľa potreby dotlačaná, pričom dotlač bola realizovaná na papier, ktorý v danom období Poštová tlačiareň cenín v Prahe práve používala.

papiera, takže predná i zadná strana žiari pod UV-lampou rovnako; lesklý lep mierne znižuje intenzitu vyžarovania zadnej strany;

– **papier -fld- (švédsky): luminiscenčným prípravkom je natretá predná strana**, často žiari málo intenzívne (s modrými škvrnami); zadná strana nemá optické prísady; **matný lep**;

– **papier -fls- (španielsky): predná strana je natretá luminiscenčne-fosforescenčným prípravkom, ktorý žiari aj po vypnutí UV-lampy** (fosforeskuje), zadná strana nemá optické prísady; **pololesklý lep**;

– **papier -fla- (anglický): má luminiscenčný náter prednej strany, zadná strana nemá optické prísady a na dennom svetle má modrý nádych; pololesklý lep**.

Pri rotačnej tlači na strojoch Wifag sa vystriedalo viacero druhov papiera: do januára 1997 sa tlačilo na český papier (-fl2-, od mája 1981), od mája 1996 do októbra 1999 na švédsky papier (-fld-), od februára 1998 do júna 2005 na španielsky papier (-fls-) a najnovší anglický papier (-fla-) sa začal používať vo februári 2005. Okrem týchto luminiscenčných papierov v niekoľkých výnimočných prípadoch bola rotačná tlač príležitostných známok realizovaná aj na papier bez optických prísad -bp- alebo s opticky zjasňujúcimi prísadami -oz-.

Český a švédsky papier majú časté rozdiely v intenzite (sile) a homogenite (rovnomernosti) luminiscencie. Český papier sa vyskytuje s prímiesou opticky zjasňujúceho prípravku (pod UV-lampou žiari do biela až modra). Odchýlky luminiscencie španielskeho papiera (v českej filatelickej tlači sa hovorí o tomto papieri ako o fosforescenčnom) nie sú známe, až na prípady vynechaného náteru na okraj PL (pravdepodobne išlo o okrajové kotúče papiera). Vynechaný náter na známke – zatiaľ neoverený - je známy na jednej slovenskej

Všetky štyri luminiscenčné papiere žiaria pod UV-lampou do žltá v rôznych odtieňoch v závislosti od zloženia a množstva luminiscenčnej prísady, spôsobu aplikácie a prítomnosti iných prímies, hlavne optických zjasňovačov. Rozlišovanie jednotlivých druhov papiera bolo už viackrát publikované a je zberateľom známe, preto pripomínam len hlavné poznávacie znaky:

– **papier -fl2- (český): luminiscenčná prísada Cartax DP je zamiešaná v hmote**

príležitostnej známke.

Treba zdôrazniť, že uvedené poznávacie znaky sú spoľahlivo zistiteľné len na známkach s lepom, pretože vo vodnom kúpeli môže dôjsť k „vymytiu“ luminiscenčného prí-

pravku alebo k „vybieleniu“ optickými zjasňovačmi. V prípade týchto slovenských výplatných známok však posudzovať papier použitých známok nemá veľký zmysel, pretože v tomto stave ide o bežné známky (v jednotlivých častiach nákladu boli vytlačené rádo vo miliónové počty kusov).

V tabuľke sú uvedené obdobia tlače slovenských výplatných známok „Mestá“ na rôznych papieroch. Prehľad mohol byť spracovaný vďaka zberateľom dátumov tlače, ktorí sa venujú týmto známkam systematic-

ky. Prieskum na burzách preukázal, že najväčší záujem je o ten papier, ktorý nebol dodaný v novinkovej službe pri vydaní známky, ale bol použitý až v niektoej dotlači a na poštách už nie je

dostupný. Konkrétne ide o papier -fld- známok 4 Sk Nová Baňa (70), 6 Sk Senica (95) a tiež 1 Sk Dubnica nad Váhom (16), 2 Sk Nitra (60) a 3 Sk Banská Bystrica (45), ktorý väčšina špecializovaných zberateľov v čase, keď bol na poštách celkom bežný, „nezachytila“.

V súčasnom období „nastupuje“ papier -fla- a „končí“ papier -fls-, čo znamená, že v budúcnosti podobne vzácný môže byť papier -fls-, ktorý tlačiareň prestala používať.

Miroslav Gerec

Známka (číslo)	Papier -fl2-	Papier -fld-	Papier -fls-	Papier -fla-
0,50 Sk Bardejov (203)	-	-	2000-2003	-
1 (Sk) Dubnica nad Váhom (16)	1993-1996	1997-1999	2000-06/2005	08/2005
2 Sk Nitra (60)	1995-1996	1998-06/1999	10/1999-03/2005	-
3 Sk Banská Bystrica (45)	1994-1996	1997-1998	2001-06/2005	08/2005
4 Sk Nová Baňa (70)	1995	1998	-	-
4 Sk Prešov (166)	-	1998	2000-03/2005	-
5 (Sk) Ružomberok (3)	1992	-	-	-
5 Sk Trnava (160)	-	1998-04/1999	10/1999-02/2005	08/2005
6 Sk Senica (95)	1996	1999	2000-2005	-
7 Sk Martin (124)	-	1997	2000-2003	-
8 Sk Trenčín (77)	1995	-	2002-2003	-
9 Sk Žilina (116)	-	1997	2000-2004	-
10 (Sk) Košice (4)	1992	-	-	-
10 Sk Kežmarok (264)	-	-	2002-2004	08/2005
16 Sk Levoča (262)	-	-	2002	-
18 Sk Kremnica (288)	-	-	2003	-
20 Sk Rožňava (213)	-	-	2000-2004	-
30 (Sk) Zvolen (18)	1993	-	2000-2003	02/2005
40 Sk Piešťany (235)	-	-	2001-03/2005	-
50 (Sk) Bratislava (25)	1993	-	-	-
50 Sk Komárno (233)	-	-	2001-2003	08/2005
100 Sk Pezínok (309)	-	-	2003-2005	-

STAR WARS alebo prevkapienie z Orange - I. časť

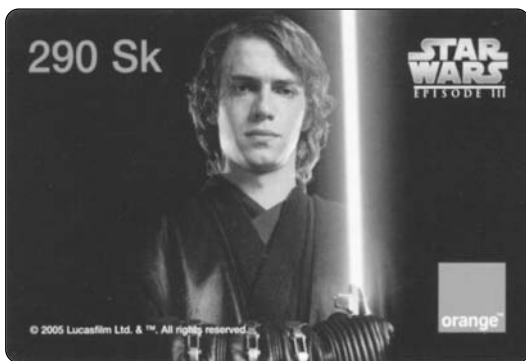
V minulosti som sa už viackrát zaoberal produktami jedného z dvoch slovenských mobilných operátorov – spoločnosti ORANGE. Mám na mysli predovšetkým tie, ktoré slúžia ako predmet zberateľského záujmu. Ak by som to retrospektívne celé zhrnul, tak pokiaľ ide o výtvarnú stránku, či už dobýjajúcich kupónov - PRIMA kariet s PIN kódom (*Personal Identification Number*) alebo SIM kariet, ktoré či už predchodca GLOBTEL alebo dnešný ORANGE od roku 1997 vyprodukoval, myslím si, že je na mieste povedať – žiadna sláva!

Príjemnejším prevkapiením bolo, keď sa v polovici mesiaca máj 2005 situácia zmenila a postupne sa začali na trhu objavovať nové, dizajnom aj námetom jednotné, veľmi príťažlivé, dobýjacie kupóny PRIMA, pod názvom „STAR WARS“ s podtitulom Episode III (*alebo tiež „Hviezdne vojny“*). Spočiatku nikto presne nevedel, koľko rôznych kupónov vyšlo alebo ešte bude vychádzať. Pomocou informácií od zberateľov z rôznych kútov Slovenska sa za niekoľko týždňov podarilo poskladať, nazval by som to „informačné puzzle“, čo vlastne bolo vydané, aké sú na nich obrázky, asi aký je ich rozsah a pod. Konečný výsledok je, že spoločnosť ORANGE dodala od mája 2005 na trh spolu 10 rôznych kupónov s uvedeným námetom.

Všetky kupóny majú rovnakú nominálnu hodnotu – po 290 Sk, aj dobu platnosti – do 31. 12. 2007. Samozrejme, že zo zberateľského hľadiska nás zaujímajú aj náklady jednotlivých kupónov. Analýzou PIN kódov jednotlivých kupónov po ich použití som sa v spolupráci s ďalšími zberateľmi dopracoval k stavu, ktorý je podrobne uvedený v tabuľke na konci 2. časti. Z nej vidieť, že celkový náklad všetkých desiatich kupónov je 1 500 000 ks. Každý jeden námet z desiatich kupónov má s pravdepodobnosťou hraničiacou s istotou náklad po 150 000 ks.

Súčasne je z tabuľky zrejmé, že má časť, z ktorej možno zistiť súčasný stav doložených informácií o najnižšom a najvyššom PIN kóde jednotlivých kupónov a časť, ktorá je reálne nakoniec

očakávaná. Súčasne pod týmto rozsahom je uvádzaný aj stav zatiaľ nedoložených rozsahov PIN kódov. Rozhodujúcim momentom na určenie presnej hranice medzi 2 kupónmi STAR WARS bolo nájdenie najvyššieho PIN kódu 17 6749 + príslušné 3-miestne poradové číslo na kupóne č. 9 (*Anakin Skywalker so svetelným mečom alebo tzv. Tvár muža a svetelný lúč*) a najnižšieho PIN kódu 17 6750 + príslušné 3-miestne poradové číslo na kupóne č. 10 (*Galaktické mesto na Coruscante alebo tzv. Strašidelné mesto*). Určenie ostatných údajov bola potom už len obyčajná matematika. Na určenie rozsahu v tisíc kusoch je totiž úplne postačujúce poznať prvých 6 číslic z PIN kódu a tieto ďalej porovnávať.

Nasledujúce 3 číslice určujú už len poradie v príslušnej tisícke (od 000 po 999). Tu ešte treba všeobecne poznamenať, že príslušný výrobca kupónov pre prevádzkovateľa štandardne vyrába kupóny vždy najmenej v rozsahu 10 000 ks. To znamená, že náklady kupónov sú štandardne násobkom číslice 10 000. Iné je, že zo zberateľského hľadiska možno nájsť odlišnosti a znaky aj na nižšom rozsahu ako 10 000 ks, ktoré sú však pre prevádzkovateľa v dobe uvedenia na trh nepodstatné.

Súčasne v tabuľke pri každom oficiálnom názve

kupónu je vždy v zátvorke aj jeho pracovný (opisný) názov (napr. č. 1 - tzv. *Ušatec*), ktorý je určený takým ako ja, ktorí nepoznajú postavy filmu, t. zn. aby sa vedeli rýchlejšie zorientovať, o aký druh kupónu ide. Poradové čísla kupónov od č. 1 po č. 10 sa logicky vygenerovali podľa stúpajúceho PIN kódu. Zatiaľ nebol priestor na určenie katalógových čísiel, pretože treba spracovať najskôr edície dobijacích kupónov vydaných ešte pred kupónmi STAR WARS.

Za normálnych okolností pri ostatných štandardných kupónoch by som ich technický opis skončil. Iná je však situácia pri kupónoch STAR WARS. Tie nás určite zaujímajú aj z pohľadu zobrazeného obsahu. Tu však musím otvorene priznať, že by som bez cudzej pomoci skončil. Nie je to hanba priznať, že nemám ľudovo povedané „ani šajnu“, o čo vo filme ide, pretože som nevidel ani jeden jeho diel.

Preto som hľadal niekoho, kto o tom vie podstatne viac ako ja. Podarilo sa mi nakoniec nájsť nielen zberateľa TK, čo je podstatnejšie, že danej problematike rozumie, ale čo je najpodstatnejšie, že bol ochotný aj niečo napísať – a to všetko v jednej osobe. Bol ním pán Alojz BALOGH z Bratislavy, ktorý mi pripravil viaceré nasledujúce podklady, z ktorých som priamo čerpal, alebo ktoré som už len pretransformoval do nižšie uvedenej podoby, za čo by som mu chcel aj touto cestou v mene všetkých zberateľov TK poďakovať.

Čo všetko vydaniu dobijacích kupónov STAR WARS predchádzalo?

Šesť celovečerných filmov, mnohé romány, komiksy, literárne spracovanie filmových scenárov, obrovský úspech u divákov na všetkých kontinentoch – to je výsledok práce Georga Lucasa, tvorca Hviezdných vojen. Jeho filmová epopeja Hviezdné vojny patrí k špičke žánru sci-fi. Základ filmu tvorí neustály boj dobra a zla, ale teraz v kozme. Napätie, láska, intrigy, to všetko divák nájde v každej časti. Prvá časť „Hviezdných vojen“ (*Nová nádej*) sa na filmovom plátne objavila v roku 1977. Druhá časť „Hviezdné vojny“ (Impérium vracia úder), prišla na plátna kín v roku 1980. V roku 1983 prišla do kín tretia časť „Hviezdné vojny“ (*Návrat Jediho*). V jednotlivých dieloch je opísaný boj povstalcov bývalej slobodnej Republiky, ktorú tvoril zväz slobodných planét, proti Galaktickému impériu. V radoch povstalcov bojuje syn Luke a dcéra Leia bývalého rytiera Jediho Anakina Skywalkera, ktorý prepadol temnej sile a spolu s cisárom Palpatinom, ako Darth Vader, sa usilujú ovládnuť celý vesmír.

Po 16-ročnej prestávke prišli na plátna kín nové príbehy, ktoré sú vlastne úvodom predchádzajúcej časti Hviezdných vojen. Opisujú vznik bojov medzi slobodnou

Republikou - zväzom slobodných planét a Obchodnou federáciou, boj medzi statočnými rytiermi rádu Jedi a rádom Sithov, slúžiacich temnej stránke sily. V roku 1999 bola premiéra štvrtej časti „Hviezdných vojen“ (*epizóda I – Skrytá hrozba*). V tejto časti nastupuje mladý Anakin Skywalker na svoju cestu rytiera Jedi. Prvé boje medzi Republikou a separatistami vyhrávajú vojská republikánov pod vedením rytierov rádu Jedi. V roku 2002 prichádza na scénu piata časť „Hviezdných vojen“ (*Epizóda II – Klony útočia*). Pokračuje boj medzi slobodným svetom a separatistami, ktorí sa nešťítia ničoho na svojej ceste za víťazstvom, ale spojené sily republikánov sa dokážu ubrániť. Anakin sa stáva rytierom Jedi, jeho učiteľom a priateľom je Obi-Wan Kenobi. Zamiluje sa a tajne oženie s bývalou kráľovnou planéty Naboo Padmé Naberrie Amidalou. Manželstvo musia udržiavať v tajnosti, rytieri Jedi majú zákaz sa ženit.

V priebehu mája 2005 prichádza v rámci celosvetovej premiéry aj do slovenských kín posledná, šiesta časť „Hviezdných vojen“ (*epizóda III – Pomsta Sithov*). V tejto časti vrcholí dlhý boj Republiky proti separatistom, ktorých vedie sithský pán Darth Sidious. Je to zradca, bývalý senátor a kancelár Republiky Palpatin, ktorý sa po porážke Republiky vyhlásil za cisára a nastolil krutý poriadok. Na svoju stranu získal mladého Anakina a podľa tradície mu dal meno Darth Vader. Pomohol Palpatinovi zničiť a usmrtiť rytierov Jedi. Prežil len jeho učiteľ Obi-Wan a člen rady Jediho majster Yoda. Anakinova manželka očakáva narodenie detí, pri pôrode však zomiera a Anakin nevidel svoje deti, dvojčatá Luka a Leiu, ktoré ochraňovali v rôznych častiach impéria poslední rytieri Jedi.

Postavy a scény z poslednej časti „Hviezdných vojen“ (*epizóda III - Pomsta Sithov*), vyobrazené na dobijacích kupónoch STAR WARS, sa stali súčasťou dnes už kultového filmu, ktorý sa stal vôbec komerčne najúspešnejším filmom na celom svete v roku 2005. Až za ním sa umiestnil film „Harry Potter a ohnivá čaša“ a na treťom mieste sa umiestnil film „Vojna svetov“.

(dokončenie v bud. čísle)

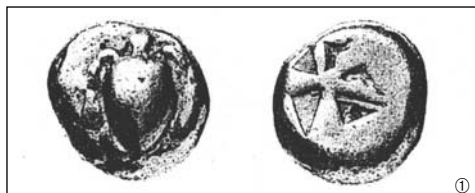

MALÁ ŠKOLA NUMIZMATIKY (2)

PRE MLADÝCH AJ SKÔR NARODENÝCH

Elena Minarovičová

Putovanie za najstaršími mincami som začala aigin- skými striebornými statérmí, ktoré sa razili na ostrove Aigina v polovici 7. storočia pred n. l. Tieto mince zná- zorňovali na jednej strane korytnačku. Na druhej strane mince bola malá vyrazená priehlbina v tvare nepravidel- ného štvorca, tzv. *quadratum incusum*. Tento geometric- ký znak sa objavuje v dobe archaickej aj na ruboch mincí v iných oblastiach gréckeho sveta. Podľa korytnačky, charakteristického vyobrazenia pre Aiginu, sa tieto razby nazývali „chelonaí“ (korytnačka = chelone, obr. 1)

Aigina, okolo 480-456 pred n. l. statér, korytnačka – *quadratum incusum*

Hovoríme o dobe archaickej, preto v tejto súvislosti treba vysvetliť, že vo vývoji gréckeho mincovníctva rozli- šujeme 4 obdobia:

archaické obdobie	(asi 640 - 490 pred n. l.)
klasické obdobie	(490 – 336 pred n. l.)
helenistické obdobie	(336 – 31 pred n. l.)
obdobie rímskeho cisárstva	(grécky svet ako súčasť rímskeho impéria, 31 pred n. l. – 3. storočie n. l.)

Ďalšiu slávnu grécku mincu - popri v úvode spomí- nanej Aigine - reprezentovali mince mesta Korint. Ich typickým znakom je vyobrazenie okridleného koňa, ktorý sa nazýval pegas. Podľa vyobrazenia sa týmto raz- bám hovorilo „poloi“. V dobe archaickej je na korintských minciach zvyčajne vyobrazenie pegasa a spomínané *quadratum incusum*. V neskoršom období dochádzalo vo vyobrazení k zmene: na línej strane je vyobrazenie

hlavy Atény alebo Afrodity v korintskej prilbe a na rube okridlený kôň (obr. 2).

Korint, 5. - 4. stor. pred n. l. statér, pegas – Aténa

Už koncom 6. a od začiatku 5. storočia pred n. l. pre- niká vyobrazenie na obe strany mince a od tzv. *quadra- tum incusum* sa pomaly upúšťa. Jednotlivé znaky gréč- kych miest dosahujú čoraz väčšiu rozmanitosť. Symbo- ly miest stelesňovali hlavy gréckych božstiev, ako boli napríklad Zeus, Aténa, Afrodita, Apollón, Artemis, Her- kules a ďalší iní. Z kompozičných dôvodov umelci spoči- atku uprednostňovali na líci minci hlavu božstva, neskôr to už bola jeho celá sediaca alebo stojaca postava. Na antických, najmä gréckych minciach, nachádzame na rube prírodné námety – rastliny a živočíchy najmä z bez- prostredného okolia človeka. Striedajú sa na nich včela, sova, ruža, obilný klas, delfín, krab, lev, orol, vinič, leo- pard, býk, slon, zajac, pes, kôň, kohút, had, ryba, diviak, holub, jeleň, ale aj iné motívy (obr. 3a, 3b).

Ukážky niektorých vyobrazení na ruboch gréckych mincí v 6. – 5. stor. pred n. l.

I pri námetsovej rôznorodosti sa niektoré významné grécke obchodné centrá po niekoľko storočí úzkostrivo pridržiavali jedného určitého znaku, charakteristického

pre nich, aby prípadnými zmenami neovplyvnili obeh svojich už dobre zavedených mincí. A tak sa už raz zvolený námet nanovo stvárnňoval, ako o tom svedčia syrakúzske mince s portrétom Arethúzy a kvadrigou alebo aténske mince s Pallas Aténou a sovou, ktoré boli v obehu takmer dve storočia.

Pozrime sa bližšie na spomínané aténske mince. Mesto Atény už od 6. storočia pred n. l. umiestňovalo na svoje razby krásne modelovaný portrét bohyne Atény. Na jej tvári s náznakom úsmevu sú zdôraznené plné pery a oko. Hlava je dekorovaná vetvičkou z olivových lístkov, diadémom, perlami a náušnicami. Na reverze aténenských mincí je sova, olivová vetvička a tri začiatkové písmená názvu mesta (AQE). Sova je znakom Pallas Atény, symbolizuje múdrosť a učenosť a oliva bola v starovekom Grécku zasvätená práve tejto bohyňi (*obr. 4*).

Atény, polovica 5. stor. pred n. l. tetradrachma, Aténa – sova

Vyznať sa v rozmanitosti archaických a klasických razieb si vyžaduje okrem vedomostí numizmatických aj znalosti epigrafické. V archaickom období je nápísov na minciach pomerne málo. Nahrádzali ich už vyššie spomínané zobrazované zvieratá, rastliny alebo božstvá. Každá minca bola bezpečne identifikovaná svojim charakteristickým znakom mesta. K tomuto znaku postupne, najmä v 6. a na začiatku 5. storočia pred n. l., prístúpilo jedno alebo viac začiatkových písmen názvu mesta, tiež celý názov i skrátené slovo. Od začiatku 5. storočia pred n. l. (480 - 336) keď vo vývoji gréckeho mincovníctva hovoríme o klasickom období, začínajú byť nápisy na gréckych razbách už bežnejšie. Sú to najmä signatúry autorov mincí, napríklad na sicílskych razbách mená umelcov ako Kimon, Euainetos, Phrygyllos, Herakleidos a iní, ktorí označovali mince svojou značkou alebo celým menom. Na minciach sa tiež objavujú celé mená panovníkov. Svoje razby takto označoval napríklad Lysimachos (323 - 281) v Trácii, Filip II. (359 - 336), Alexander III. Veľký (336 - 323), Demetrios (308 - 283) v Macedónii, Antiochos a jeho nasledovníci v 3. až 1. storočí pred n. l. v Sýrii a mnohí ďalší. Na minciach sa vyskytujú taktiež názvy miest. Napríklad mestá v Macedónii v 5. storočí pred n. l. – Acantos alebo Amfípolis. Na syrakúzske minciach na Sicílii sa tiež už v 5. storočí pred n. l. objavuje názov mesta „*syrakosion*“. Zvyk radiť písmená do kruhu na okraji mince sa vžil od 4. storočia pred n. l. na razbách egyptských Ptolemaiovcov. Tento

spôsob prevzal cisársky Rím a odtiaľ prešiel cez byzantské mince aj do stredovekého mincovníctva.

V 5. storočí pred n. l., po víťazstve nad Kartágom (roku 480 pri Himery), dosiahlo sicílske mincovníctvo vrchol. Najsilnejším mestom na Sicílii sa stali Syrakúzy, zmenili sa na prístav svetového významu a ich mince sa stali skutočnými skvostami vrcholnej klasiky. Syrakúzy razili svoje mince nepretržite aj po roku 212 pred n. l., keď padli do rúk Rimanov a ako hlavné mesto provincie Sicílie sa stali sídlom rímskeho miestodržiteľa. Na syrakúzske minciach sa podobne, ako na aténenských s Pallas Aténou a sovou, opakuje vo väčšine prípadov symbol Syrakúz. Hoci veľkým stimulom pre gravérov mincí bola rivalita a zápolenie jednotlivých miest, pre krásne syrakúzske mince (ako som už uviedla) s portrétom nymfy Arethúzy (= v gréckom bájosloví nymfa premenená na ponorný prameň na ostrove Ortýgii pri Syrakúzach) boli v obehu takmer dve storočia a vynikajú vysokým umeleckým stvárnením danej tematiky. Na minciach rôznej veľkosti a hmotnosti, v striebre i zlate sa opakuje portrét Arethúzy ozdobený olivovým vencom. Perlový náhrdelník, náušnice a delfíny okolo nej dotvárajú obraz kráľovskej vznešenosti. Na reverze mincí býva kvadriga (štvorzáprah) alebo biga (dvojzáprah). Nechýbajú, ako som už vyššie uviedla, signatúry umelcov a názov mesta (*obr. 5*).

Sicília, Syrakúzy, okolo 400 pred n. l. dekadrachma, kvadriga – Arethúza

V Oriente sa rozvinulo mincovníctvo v plnej šírke až v dobe helenistickej pod vplyvom svetodejinného významu Alexandrových výprav, ktoré podrobili Orient Grékom, čím sa zaslúžil o prenikanie gréckej civilizácie a kultúry do týchto oblastí. Na prvých razbách macedónskych panovníkov, menovite Filipa II. (359-336) sa zázorňujú najmä hlavy božstiev Apolóna, Dia, Herkula a ďalších. Okolo roku 330 pred n. l. sa začína Alexandrom III. Veľkým (336 - 323) nielen nová kapitola svetových dejín, ale aj umeleckých dejín gréckej mince. V podobách božstiev na minciach sú náznaky úsilia zobrazovať individuálne črty panovníka. Krásne tetradrachmy s portrétom Alexandra Veľkého v podobe Dia, Amona, s hlavou Herkula pokrytou kožou leva alebo hlava ozdobená býčimi rohmi, vyjadrovali krásu vládcu, jeho kráľovskú hodnosť a vznešenosť. Po smrti vládcu sú na minciach jeho portréty s hlavou ozdobenou kožou

slona, ktorá bola pamiatkou na výboje a vplyvy Alexandra Veľkého na celom svete. Alexander Veľký bol ideálom všetkých, a preto ho zobrazovali podľa najlepších schopností a predstáv umelcov (obr. 6).

Macedónia, Alexander III. Veľký (336 – 323), Tetradrachma

Z hľadiska Slovenska je mincovníctvo macedónskych panovníkov Filipa II. a Alexandra III. Veľkého veľmi dôležité, pretože ich zlaté a strieborné mince sa stali súdobými svetovými peniazmi a vďaka ich rozšíreniu boli imitované ďalšími národmi – u nás Keltmi, ako si o ich mincovníctve povieme neskôr.

Najkrajšie mince na gréckom Východe razili Ptolemaiovi v Egypte. O portrétnych typoch kráľa Ptolemaia I. (305 - 283) a jeho nasledovníkov na minciach sa hovorí, že patria medzi najvýznamnejšie diela mincovného umenia v tomto období. Aj egyptské mince sú, podobne ako sicílske razby, signované nenápadnými značkami rytcov. Vďaka vynikajúcim umelcom, ktorí tvorili pod domácimi i cudzími vplyvmi, sa zachovali súvislé vývojové rady obdivuhodných portrétnych razieb, ktoré pochádzali z rozličných oblastí helenistického sveta. Je pozoruhodné, ako dokázali rytci presvedčivo vystihnúť jedinca v jeho neopakovanosti. Vyjadrovali nielen mužnosť, mladost a krásu, ale aj starobu, starocký vzhľad muža s vráskami a pod. V tomto období sú na minciach do detailov vypracované aj portréty žien. Obrazy egyptských kráľovien Arsinoe, sestry a manželky Ptolemaia II. Filadelfy (285 - 247), ako aj Bereniky, manželky Ptolemaia III. (246 - 221) môžeme smelo prirovnať k renesančným portrétom, podobne ako aj podobizne egyptskej kráľovnej Kleopatry na bronzových minciach razených v Alexandrii v 1. storočí pred n. l. (obr. 7).

Egypt, Ptolemaios V. (204-180) Au oktadrachma, poprsie panovníka - orol

Dokladom toho, že Rimania ponechali gréckym mestám na Východe určitú autonómiu a grécke mincov-

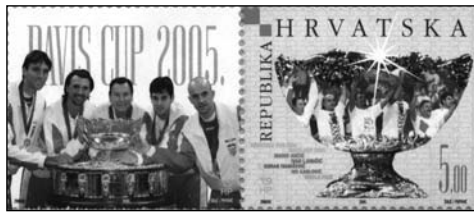
níctvo nezaniklo ani za doby rímskeho cisárstva sú napríklad tzv. *alexandríny*. Razili sa v Alexandrii pre Egypt od vlády rímskeho cisára Augusta až do konca 3. storočia n. l. Tieto rímske provinciálne mince v striebre, billone alebo bronzé sú označené nápismi v gréckom jazyku a rokom vlády panovníka, ktorý je vyznačený jednotlivými písmenami gréckej abecedy.

Pri porovnaní helenistického obdobia s dobou archaickou a klasickou v gréckom mincovníctve, helenistické razby znamenajú rozhodný obrat k uniformite a štýlovej jednote. Bolo to spôsobené snahou helenistických umelcov vystihnúť v podobe svojho panovníka iba tie najvýnikajúcejšie a pozitívne hodnoty, ktoré sa mu pripisovali. Napriek týmto idealizovaným portrétnym minciam sa zachovali razby s prísne štylizovanou podobizňou, čo je dôkazom, že obraz určitej osobnosti bol vždy výsledkom myšlienkových predstáv a výtvarných schopností umelca.

Grécke mince sa stali večným zdrojom inšpirácie pre nasledujúce storočia. Je nad rámec možnosti zmieniť sa o mincovníctve a razbách všetkých oblastí gréckeho sveta, pretože celkove poznáme okolo 2 000 rôznych typov a druhov gréckych mincí! Hovorí sa, že grécke mince sú smotanou numizmatiky - a to právom - pretože v antickom Grécku dosiahla minca svoj výtvarný vrchol, ktorý nebol už nikdy neskôr prekonaný.

Davis Cup 2005

Chorvátske víťazstvo v najvýznamnejšej tenisovej súťaži mužských družstiev na svete, v Davisovom pohári v decembri 2005 nad Slovenskom v Národnom teni-

sovom centre v Bratislave, nenechalo dlho čakať ani na odozvu vo forme vydané známky. Koncom roka chorvátska pošta vydala príležitostnú poštovú známku v nominálnej hodnote 5 kn s kupónom.

Na známke je populárna šalátová misa, ktorá je ozdobená fotografiou víťazného družstva po zápase so Slovenskom. Na kupóne je chorvátske družstvo sklonené nad víťaznou trofejou. Znáмка bola vytlačená viacfarebným ofsetom v malých tlačových listoch.

-pem-

Návrat GRETY GARBO

Filmová hviezda Greta Garbo sa opäť objavila na príležitostnej poštovej známke, ktorú vydala švédská pošta 23. 9. 2005 ako spoločné vydanie s Postal Ser-

Švédsku emisiu tvoria dve známky. Predlohou prvej bola fotografia z filmu Keď ma poposíš (z r. 1932). Rytecký portrét tohto spoločného vydania pri-

více Spojených štátov severoamerických. Emisia pripomína 100. výročie narodenia umelkyne.

Greta Garbo (vlastným menom G. Lovisa Gustafsson, 18.9.1905 - 15. 4. 1990), americká herečka švédskeho pôvodu, začala svoju kariéru ako 19-ročná hlavnou úlohou v úspešnej filmovej verzii románu S. Lagerlöfovej Gösta Berling (G. Berlings saga - 1924). O rok neskôr sa presídlila do USA, kde hrala hlavné úlohy v celom rade veľkých hollywoodských produkcií (Anna Karenina, Mata Hari, Kráľovná Kristína, Žena dvoch tváří). Bola prvou cudzinkou, ktorej sa v 20. rokoch podarilo preniknúť hneď v prvom roku amerického pobytu medzi najpopulárnejšie osobnosti filmového sveta a svoje výsostné postavenie si udržala 15 rokov. Patrila k tým nemnohým hercom, ktorí zvládli prechod nemého filmu na zvukový v 30. rokoch minulého storočia, keď zvukový film zvýraznil jej herecké kvality. Prslávila sa svojím zvodným hlasom, ktorý ešte viac rozšíril rady jej obdivovateľov. Hrala v 25 amerických filmoch, z toho v 14 zvukových. Vytvárala postavy záhadných a neprístupných žien, ale aj krehkých a bezmocných žien. Hereckú dráhu uzavrela rúzne a neodvolateľne v r. 1941, keď sa rozhodla odísť a žiť v prísne utajovanom súkromí ako legendárny symbol večného ženstva. V r. 1954 získala osobitného Oscara za celoživotnú tvorbu.

pravil Piotr Naszarowski, pre ktorého to bola práve 100. realizácia známky, ale súčasne aj prvá pre americký trh. Táto švédská známka bola vydaná aj v štvorici tvoriacej pamätný háreček.

Druhá známka emisie, profil G. Garbo, je dielom švédskeho výtvarníka Einara Nermana. Táto už nie je súčasťou spoločného švédsko-amerického vydania, a bo-

la vydaná len vo Švédsku.

Portrét Greta Garbo sa predtým vyskytol na švédskej známke iba raz. V emisii Dejiny švédskeho filmu z r. 1981 je herečka zachytená na zábere z filmu Gösta Berling (Mi 1170) v ryteckom prepise Cz. Slaniu.

Nominálna hodnota oboch známok je 10 KR, ktorá zodpovedá poštovnému prvou triedou v medzinárodnom styku. Známký boli vytlačené kombináciou hĺbkotlača a štvorfarebného ofsetu pre známkové zošitky (štyri známky, po dvoch z každej).

Ivan Lužák

Služobné známky 1945 – 60 rokov

R. Klíma

Prvého novembra 2005 ubehlo 60 rokov od vydania prvých služobných známok používaných na našom území. Určené boli na vyplácanie poštových zásielok štátnymi úradmi, ústavmi, inštitúciami a podnikmi, súdmi, vojenskými a bezpečnostnými útvarmi, pričom platili len na Slovensku, a to v období od 1. novembra 1945 do 30. júna 1948. Pôvodne sa uvažovalo o vydaní služobných známok pre celé územie ČSR, avšak Poštová správa v Prahe bola v dôsledku odmietavého postoja Ministerstva financií nútená od vydania služobných známok v Českých zemiach upustiť. Odporučila však Poverenictvu SNR pre pošty a telegrafy, aby sa používanie služobných známok skúšobne zaviedlo na Slovensku.

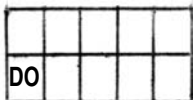
Keď 1. novembra 1945 nadobudlo účinnosť nariadenie Slovenskej národnej rady č. 98/1945 Sb. z 23. augusta 1945 o zrušení oslobodenia od poštovného, publikované v Poštovom vestníku č. 21/1945, bolo k tomuto dátumu pre Slovensko vydaných päť služobných známok v hodnotách 50 h, 1 Kčs, 1,50 Kčs, 2,50 Kčs a 5 Kčs. [1]. Vzhľadom na zjednotenie poštových poplatkov v českých zemiach a Slovensku od 1. 12. 1945 (do 30. 11. 1945 boli rozdielne) [2], boli vydané ďalšie dve hodnoty, a to 1,20 Kčs a 8 Kčs. (Na známkach je skratka meny K). Známky podľa návrhu A. Erhardtá boli vytlačené ofsetom v tlačiarňi Neografia v Martine a perforované riadkovo s rozmerom 10¹/₄. (V apríli 1947 vyšlo druhé vydanie služobných známok vytlačené v tlačiarňi Pravda hlbkotlačou s hrebeňovým zúbkovaním. Platilo rovnako do 30. 6. 1948.)

Hneď úvodom však treba poznamenať, že aj napriek možnostiam špecializácie samotných známok a zaujímavým celistvostiam, ktoré vznikli na základe potrieb poštovej prevádzky, služobné známky sa nestali takým predmetom záujmu zberateľov ako výplatné a príležitostné známky (hoci služobnými známkami sa v období ich platnosti vyplácali poštové zásielky v tuzemsku aj do cudziny podľa rovnakých sadzieb). Dôkazom toho je aj skutočnosť, že prvá ucelená štúdia o týchto známkach vyšla až v roku 1977, pričom neboli v nej uvedené všetky vtedy známe skutočnosti [1]. Preto boli o služobných známkach následne publikované aj ďalšie príspevky, ktoré štúdiu doplnili [3, 4, 5].

Známky po ich vydaní vyvolali veľa polemík [6], pretože informácie vydavateľa sa zberatelia nedozvedeli včas a v niektorých prípadoch sa známky stali predmetom špekulácií. Ďalšie diskusie spôsobil fakt, že niesli názov Československo, pričom platili len na Slovensku.

V tejto súvislosti sa objavila aj paralela so 60 h známkou „modrý Štefánik“ (s nápisom Československo platná v roku 1939 len na Slovensku).

Služobné známky boli tlačené v hárkoch po 100 ks, keď tlačová forma vznikla rozmnožením základnej zostavy 10 ks známok (10-blok s dvoma radmi známok po 5 kusov). Na všetkých hodnotách emisie sa vyskytujú rôzne doskové aj výrobné

Základná zostava s DO na známke 50h

11						16			
31						36			
51						56			
71						76			
91						96			

Rozmnožená základná zostava, ZP s DO prerušený chvost - neskôr retušovaná (na hodnote 50h)

chyby, z nich najzaujímavejšia, dosková odchýlka, sa nachádza na menšej časti nákladu hodnoty 50 h – prerušený chvost leva, ktorá bola po vytlačení prvej časti nákladu na oboch tlačových doskách retušovaná. Dosková odchýlka a následne jej retuš sa nachádza na ZP 11, 16, 31, 36, 51, 56, 71, 76, 91 a 96 (obr.). Jej nálež

Detail DO prerušený chvost Retuš DO

Posun perforácie

pomohol zistiť spôsob vzniku zostavy tlačovej formy, pričom ďalšie pravidelne sa opakujúce doskové chyby, ktoré sú aj na ďalších hodnotách, tento predpoklad potvrdili.

Škvra v hodnotovom údaji

Z výrobných chýb sú známe rôzne nepresnosti perforácie vyplývajúce z jej rozmeru a druhu (rôzne posuny, nepravidelnosti, chýbajúce perforačné otvory). Vyskytujú sa aj neperforované známky so značkou pov. SNR, ktoré zrejme pochádzajú z oficiálnych darov. Známkový všetkých hodnôt majú aj rôzne odtiene farieb [8].

Poštové použitie služobných známok je zaujímavé najmä tým, že vzniklo z potrieb poštovej prevádzky. Tiež preto, že počas ich platnosti sa trikrát menili poštové poplatky, ale aj z dôvodu vzniku rôznych zmiešaných frankatúr pri nedostatku potrebných hodnôt, a to najmä v kombinácii so známkami Londýnskeho vydania a výplatnými známkami Portréty. Výskyt nedostatočne vyplá-

List do cudziny vyplatený 12 x 1 Kčs (4 Kčs + 8 Kčs doporučené)

tených zásielok zaťažených doplatným a vylepenými doplatnými známkami je veľmi zriedkavý. Zrejme preto, že doplatné známky vyšli až 1. 5. 1946, a pravdepodobne z dôvodu, že správnu výšku výplatného zásielky štátnych inštitúcií pošta až tak dôsledne nekontrolovala. Napr. list štátneho zastupiteľstva v mieste (na ďalšej strane vpravo hore je vyplatený ako „doporučené tlačivo“ (II. obdobie, doporučené 5 Kčs, tlačivo 60 h).

Expres list v ďalšej doprave, II. obdobie, 10,40 Kčs (expres 8 Kčs, výplat. hodnota 2,50 K = 2,40 Kčs)

List v mieste, II. obdobie, 1,60 Kčs (výplatná hodnota známky 50h = 60h)

List v ďalšej doprave, III. obdobie, 2,50 K = 2,40 Kčs

Zmeny poštových poplatkov už po mesiaci od vydania služobných známok zapríčinili, že Povereniecťo pôšt nariadením z 26.11.1945 zmenilo od 1.12.1945 predajnú cenu a výplatnú hodnotu služobnej známky 50 h na 60 h a služobnej známky 2,50 Kčs na 2,40 Kčs, a to bez

R-list, I. obdobie (1,50 Kčs + 2,50 Kčs doporučené)

akejkoľvek úpravy týchto známok. (Vo filatelickej tlačí prebehla správa aj o zmene hodnoty 1,50 Kčs na 1,60 Kčs, avšak táto zmena vo vestníku nebola uverejnená.) Poštové použitie týchto známok v pôvodných hodnotách v prvom mesiaci platnosti je preto vzácnejšie ako v ďalšom období ich platnosti.

Platnosť služobných známok sa na základe ustanovení vestníka Povereniecťva pôšt č. 27 z 26. júna 1948 skončila 30. 6. 1948 a opäť sa zaviedlo používanie poštového paušálu.

Poštové použitie známky 50 h s DO (prerušený chvost leva)

R-list, II. obdobie (2,50 K = 2,40 Kčs, doporučené 5 Kčs)

Služobné známky na balíkovej sprievodke.

Literatúra:

- [1] Króner, L.: Čs. služobné známky, Filatelie 1977, č. 7 – 10 (príloha Filatelistické sešity)
- [2] Specializovaný katalog čs. poštovních známek, Rapid - Praga 1978, str. 355
- [3] Sablatúra S.: Známký, na ktorých zberatelia neprávom zabudli, Filatelie 1977, č. 16
- [4] Ondrášek H., Pittermann P.: Deskové vady a retuše služobných známky 50 h z roku 1945, Filatelie 1978, č. 8
- [5] Fritz, Z.: Čs. služobné známky I. vydání, Filatelie 1983, č. 12
- [6] Československá filatelie 1945, č. 7, str. 104; č. 10, str. 145
- [7] Československá filatelie 1948, č. 10, str. 154

TRAFALGAR 1805

Rok 1805 sa do dejín zapísal viacerými udalosťami. V októbri 1805 dosiahol Napoleon I. víťazstvo v bitke pri Ulme, ktoré mu otvorilo cestu do strednej Európy. Jeho ďalší postup mali zastaviť spojenecké vojská ruského cára Alexandra I. a rakúskeho cisára Františka I. (ktorý bol český aj uhorský kráľ) pri Slavkove. Avšak Napoleon dosiahol veľké víťazstvo aj v tejto bitke (2. decembra 1805). Okrúhle výročie tejto dejinnej udalosti sme si pripomenuli aj my, pretože 26. decembra 1805 bol v brati-

slavskom Primaciálnom paláci podpísaný Bratislavský mier. Napoleon si mohol diktovať podmienky, ktoré zmienili rozloženie vplyvu v Európe.

V októbri 1805 sa odhrala aj významná námorná bitka, keď britská flotila pod velením admirála Nelsona v Atlantickom oceáne na širom mori neďaleko Trafalgarského mysu južne od Cádiz napadla francúzsko-španielsku eskadru. Angličania dosiahli úplné víťazstvo, čo im umožnilo ovládnuť moria a zbavilo ich strachu pred francúzskym vylodením, avšak v tomto boji ich veliteľ admirál Nelson padol.

Pritom však tri roky pred touto rozhodujúcou bitkou podpísalo Francúzsko s Anglickom v Amiense mier (1802). Keďže Napoleonove územné ambície narastali a na druhej strane sa zvyšovala dynamika anglického hospodárstva a jeho prevaha na mori, obnovenie konfliktu sa dalo očakávať.

Obrovská ambícia – vtrhnúť na Britské ostrovy

Vojna sa nanovo rozohorela a v máji 1803 francúzske oddiely vtrhli do Hannovera, kde panoval anglický kráľ. Ako odpoveď Anglicko skonfiškovalo vo svojich prístavoch 1 200 francúzskych obchodných lodí. Bonaparte, ktorý si bol istý spojenectvom s talianskymi štátmi a neutralitou Španielska, sa rozhodol sústrediť svoje oddiely v Boulogne s úmyslom dobyť Anglicko. Po dvojročných prípravách sa vládca Francúzska, z ktorého sa

medzičasom stal cisár, chcel pokúsiť o vylodenie na brehoch Anglicka. Do tohto plánu zapojil aj španielske a holandské námorníctvo, pretože Holandsko súperilo s Anglickom na mori aj v obchode. Začiatkom roka 1805 sa zdalo, že Napoleon má miernu početnú prevahu.

Námorná zrážka

Anglicko sa pripravovalo na obranu svojich ostrovov. Jeho plavidlá stráži La Manche a nádeje na vylodenie bez námorného boja sa tak stávali ilúziou. Francúzi by totiž museli aspoň deň ovládať more, aby mohli inváziu pripraviť a uskutočniť. Napoleon si to uvedomoval, a preto pripravil ambiciózný plán, ktorý sa usiloval uskutočniť počas celého roka 1805. Chcel vylákať anglické lodstvo do Antíl, ohroziť britské záujmy mimo Atlantiku a prinútiť tak Angličanov, aby stiahli lodstvo z obrany Lamanšského prielivu. V súlade s týmto plánom francúzsky admirál Villeneuve odplával v januári z Toulonu, uvoľnil Španielov, ktorých Angličania blokovali pri Cádize a nabral kurz na Antily, s cieľom vylákať za sebou admirála Nelsona. Tak sa začali rýchlostné preteky s Angličanmi; Villeneuve sa vrátil do Španielska, ale Angličania ho dostihli. Utrpel straty v bitke pätnástich proti dvadsiatim a utiahol sa najprv do severošpanielskeho prístavu El Ferrol, potom na juh, do Cádiz. Vtedy mu Angličania zablokovali cestu do Boulogne, kde čakal rozzúrený Napoleon.

Trafalgar, obrovská porážka Francúzov

Už začiatkom októbra 1805 Nelson zastavil francúzske – španielsku flotilu. Francúzska eskadra mala 18 lodí, španielska 15. V polovici októbra sa zistilo, že Nelson nemá viac ako 27 plavidiel. Francúzi a Španieli

chceli využiť miernu početnú prevahu a priaznivý vietor vo svojich plachtách a pokúsili sa o výsledok, na ktorý netrpezlivo čakal Napoleon. Bolo to 20. októbra.

Francúz Villeneuve a španielsky admirál de Gravina

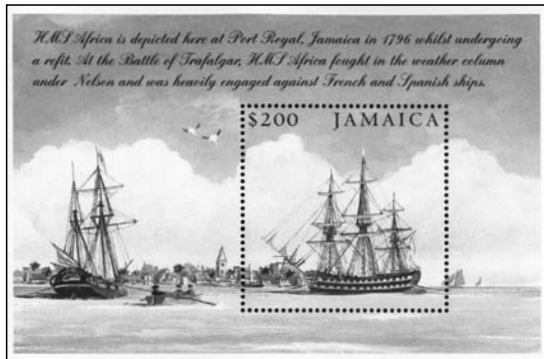
velili flotile zloženej z 33 lodí, ktoré sa po vyplávaní z cádzického prístavu mali rozmiestniť do jednej dlhej línie. Manéver sa však nepodaril a zadný voj musel ostať vo väčšej vzdialenosti. 21. októbra ráno Nelson rozdelil svoju flotilu na dve časti a zaútočil na stred francúzsko – španielskej eskadry. Rýchlo prelomil Villeneuvovu líniu, a keďže osamotené plavidlá zostali bez pomoci, zabránil akémukolvek koordinovanému protiútok. Iba niekoľko francúzskych a španielskych plavidiel sa pokúsilo o odvážnu a úspešnú vojenskú akciu. Francúzska loď „Redoutable“ sa stretla v boji s Nelsonovou „Victory“. Guľka francúzskeho strelca smrteľne zranila Nelsona, ktorému nebolo dopriate tešiť sa večer z víťazstva.

Cisárstvo zostalo na pevnine

Večer vybuchla loď „Achille“, čo ešte zvýraznilo dramatickosť námornej porážky Francúzska. Angličania zajali 16 spojeneckých plavidiel a nezaznamenali nijakú

stratu, kým Villeneuvovi zostalo iba 15 lodí. Spojenci mali 4 500 mŕtvych a 3 700 ranených, kým Angličania 400 mŕtvych a 1 200 ranených. Číslo hovoria samy za seba: po trafaľgarskom námornom pokorení si bol Napoleon vedomý toho, že Anglicko naďalej vládne na mori a dobytie ostrova sa stáva obyčajnou chimérou, preto sa ho prirodzene vzdal. Ako som už v úvode spomenul, Napoleonevove armády zatiaľ v októbri v Ulme, v novembri pri Viedni a v decembri pri Slavkove rozprášili spojenecké vojská Rakúšanov a Rusov. Cisárstvo sa tak preslávalo na pevnine, hrdinom na mori zostal admirál Horatio Nelson, ktorý zomrel za víťazstvo.

Táto významná udalosť dejín neostala bez

odozvy ani na poštových známkach viacerých krajín Britského spoločenstva. Francúzi si pochopiteľne pripomenuli rok 1805 bitkou a víťazstvom pri Slavkove.

Spracoval **A. Kulhánek ml.**

KOUPÍM POGLEDNICE „LIEBIG“

Koupím jednotlivé pohlednice i sbírky v jakémkoli jazyce, nejlépe edice v maďarském, českém, ruském a polském.

kontakt: Věra Mitrengova, telefon: 00420 720 346431, e-mail: vmitrengova@tajmac-zps.cz

Zvieratá v službách človeka KŇ

Do radu nepárnokopytníkov (*Perissodactyla*) zaraďujeme dnes len koňovité, tapíry a nosorožce. Zo 159 rodov, ktoré žili najmä v trefohorách, sa do našich čias zachovalo len 6 rodov. Dnešná čelad koňovitých (*Equidae*) s jedným kopytom na každej nohe vznikla postupným vývojom z trefohorných malých päťprstých lesných zvieratiek.

Asi pred päťtisíc rokmi boli na území dnešnej Európy a Ázie skrotené a zdomácnené divé kone. Pôvodný divý európsky kň (*Equus gmelini*) bol vyhubený. Bola to horská forma stepného koňa, **tarpana**, bol sivý, nohy mal tmavé a pásavé, na chrbte „somársky“ pás a stojatú hrivu. Najdlhšie sa udržal v stepiach v okolí Dnepra a v Poľsku. Krížil sa tam s domácimi kňmi a zanechal v nich veľa svojich znakov. Teraz sa spätným krížením postupne dosahuje typ blízky pôvodnej forme. Skrotené a zdomácnené kone postupne previezli do Ameriky a Austrálie, kde predtým vôbec nežili. Za tisícročia sa vypestovalo v rôznych krajinách mnoho domácich plemien, častokrát navzájom aj dosť odlišných. V súčasnej dobe ich rozdelujeme do šiestich veľkých skupín, napríklad zo silných jazdeckých a ťažných koní sa vypestovalo povestné plemeno **lipicanov** ako jazdeckých koní.

Už od dávnych čias bol kň využívaný v súbojoch a v dobyvačných vojnách, ale tiež aj v športových dis-

a tiež zaviedol používanie vozov na dopravu správ, nového materiálu a iných zásielok po celej rímskej ríši. Na zrýchlenie dopravy nechal na hlavných cestných trasiach v určitých vzdialenostiach vybudovať stanice. Stanice boli menšie, v ktorých sa prepriahali kone za odpočinuté a dobre nachované, a väčšie, ktoré slúžili aj na občerštenie a ubytovanie poslov i cestujúcich. Na staniaciach pracovali úradníci, ktorí preberali dovezené správy a zásielky, poslom odovzdali iné a viedli o tom evidenciu. Stanice sa označovali názvom „Statio posita ...“ doplnené miestom ich zriadenia. Prostredníctvom tejto štátnej jazdy nazývanej *Cursus publicus* bolo udržiavané spojenie aj na veľké vzdialenosti medzi légiami a Rímom. Je predpoklad, že tieto cesty viedli aj na územie Slovenska, kde mali Rimania svoje jednotky, napríklad Laugercio – Trenčín, Devín, Rusovce, Cífer a Komárno.

Postupne sa sieť i organizácia prepravy neustále rozširovala a zlepšovala a z názvu *Statio posita* vzniklo slovo **pošta**, ktoré sa v rôznych obmenách používa na celom svete ako organizácia zabezpečujúca prepravu správ a tovaru.

Zánikom Rímskej ríše po roku 476 n. l. postupne zanikla aj dovtedy najdokonalejšia dopravná organizácia a na tisíc rokov prestal existovať organizovaný systém dopravy a doručovania správ. Pre stredovek je charakteristické, že dopravu správ zabezpečovali tí, ktorí ich potrebovali. Panovníci, šľachta a cirkev mali spojenie pomocou putujúcich mníchov, univerzity si zabezpečili výmenu správ prostredníctvom svojich študentov.

Kň bol teda veľmi dôležitý v celej ľudskej histórii od pradávna, dokonca aj v začiatkoch železničnej dopravy. U nás to bola kňská železnica na úseku Bratislava – Trnava. Kň svoju dôležitosť dnes potvrdzuje nielen v súťažnom a rekreačnom športe, ale aj pri ťažbe dreva v terénoch neprístupných technike, tiež v poľnohospodárstve, v armáde a v polícii.

Jozef Solava

ciplínach. V starovekom Egypte, Ríme a v Olympii sa najčastejšie zapriahal do dvojkolesového vozu „bigu“. Tento šport sa zachoval až do dnešných čias.

Využívanie koňa na dopravu správ sa najviac roz-mohlo počas trvania Rímskej ríše. Jej rozsiahlosť si vyžadovala dokonalé spojenie a kň sa osvedčil aj ako spohľadivý prepravca správ.

V roku 510 pred n. l. Rimania začali budovať cesty, ktoré ich spojili so všetkými provinciami. Ako vzor im slúžila Perzia, a tak Gaius Julius Caesar zriadil prvé štafetové kurzy odovzdávania správ. Jeho nástupca Octavianus Augustus (vládol od r. 27 pred n. l. do roku 14 n. l.) vybuďoval organizáciu jazdných poslov v celej ríši

Zavádzanie nových PSČ na vybraných poštách

Pri čítaní májového čísla českej FILATELIE som sa mimochodom dozvedel zaujímavú informáciu, ktorej som vtedy nevenoval plnú pozornosť. V aktualitách písali o novom hlavnom spracovateľskom stredisku Slovenskej pošty vo Zvolene. Ako kuziozita bola spomenutá strojová propagačná pečiatka **500 22 ZVOLEN 22** už s novými PSČ. V tom čase správne PSČ pre Zvolen bolo a vlastne stále ešte je **960 02**. Stručná informácia hovorila o tom, že v roku 2005 sa mali zaviesť nové PSČ, ale „nové vedenie Slovenskej pošty tento dosť nákladný projekt odložilo na neskôr“.

Na túto informáciu som si spomenul nedávno, keď som prezrel obálky zásielok, ktoré denne chodia môjmu zamestnávateľovi a na niektorých obálkach mi na prvý pohľad ničो nesedelo. Pri pozornejšom prehlíadaní to bolo PSČ michalovskej pošty, keď namiesto obvyklého 071 01 na pečiatke „svietilo“ 860 01. Podrobnejšie som si prezrel ďalšie obálky a našiel som namiesto 073 01 pre Sobrance nové 869 01, namiesto 072 22 pre Strážske nové 867 01.

Zašiel som za vedúcou pošty Michalovce 1 a tam som sa dozvedel, že Slovenská pošta začala so skúšobnou prevádzkou na vybraných poštách, kde boli dodané frankovacie a pečiatkovacie stroje s novými PSČ. V prílohe k opatreniu č 338 PVSP, čiastky 38/2005 je uvedený zoznam 72 vybraných pôšt, ktoré v mesiaci októberi (?) začali tieto stroje používať. Zatiaľ som našiel najstarší dátum použitia 20. 10. 2005.

Takže Slovenská pošta pripravila pre filatelistov lahôdku, keď, nazvime to napr. prechodným obdobím, popri (ešte stále) platných „starých“ PSČ sú súbežne používané (už platné?) „nové“ PSČ. Je zavádzanie nových PSČ prvým krokom reorganizácie slovenskej pošty? Budú sa meniť počty terajších pôšt? Budú zaniikať niektoré pošty? Tieto otázky iste budú zaujímať fila-

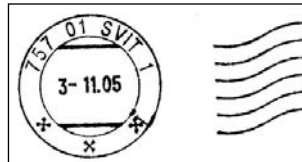
telistov, ktorí sledujú vo svojom regióne poštovú prevádzku a iste budú chcieť tieto historické zmeny zachytiť a zdokumentovať vo svojich zbierkach.

Frankovací stroj v „známke“ používa logo Slovenskej pošty, t. j. obálku s trúbkou, suma sa dá nastaviť do hodnoty 999.99 Sk. Pečiatka má v dolnej časti jednu štvorcípu hviezdičku alebo tri hviezdičky, na pošte Bratislava 1 sú hviezdičky dve, namiesto prostrednej je číslo „1“, ale pošta Stará Ľubovňa (bez čísla pošty) má tiež namiesto prostrednej hviezdičku číslo „1“. (rozlišovacie?)

Dá sa predpokladať, že pečiatkovací stroj je nový typ, napravo od pečiatky je šesť vlnoviek. Pečiatky majú v dolnej časti jednu štvorcípu hviezdičku alebo tri hviezdičky. Na pečiatke pošty Spišská Nová Ves 1 nie sú žiadne hviezdičky, v dolnej časti je ale číslo „1“. Hneď na začiatku sa objavili niektoré nepresnosti v pečiatkach. V zozname pôšt je uvedená pošta Svit bez čísla „1“ s PSČ 757 01, ale na pečiatke je PSČ 757 01 (správne), ale Svit 1, t. zn. je tam číslo „1“ (nesprávne?)

Je otázkou ako dlho bude trvať skúšobné obdobie (pre filatelistov prvý a posledný deň používania) a kedy budú zavedené nové PSČ pre všetky pošty? Myslím si, že nielen filatelisti by uvítali odpoveď Slovenskej pošty na tieto otázky.

Ján Dobrovolský

Literatúra : 1. Filatelie č. 5/2005, str.10 2. Opatrenie č. 338 PVSP, čiastka 38/2005, príloha.

NOVÉ POŠTOVÉ SÁDZBY PLATNÉ OD 1. 1. 2006

Od 1. januára 2006 platia nové tarify služieb poštovej prevádzky Slovenskej pošty, a. s., pre tuzemský styk (tarify v medz. styku sa nezmenili). S novými tarifami sa môžete oboznámiť na všetkých poštách alebo web-stránke Slovenskej pošty. Ako v predchádzajúcich rokoch, uverejňujeme niektoré najčastejšie používané sadzby (v Sk).

LISTOVÉ ZÁSIELKY - TUZEMSKÝ STYK

list	do 50 g		do 100 g		do 500 g		do 1000 g		do 2000 g	
	1.tr.	2.tr.	1.tr.	2.tr.	1.tr.	2.tr.	1.tr.	2.tr.	1.tr.	2.tr.
	16	10	18	14	19	15	35	31	65	57

BALÍKOVÉ ZÁSIELKY - TUZEMSKÝ STYK

balík	do 2 kg		do 3 kg		do 5 kg		do 10 kg		do 15 kg	
	1.tr.	2.tr.	1.tr.	2.tr.	1.tr.	2.tr.	1.tr.	2.tr.	1.tr.	2.tr.
	65	49	69	52	79	57	105	69	125	81

LISTOVÉ ZÁSIELKY - MEDZINÁRODNÝ STYK

list		susedné štáty		ostatné štáty Európy		ostatné štáty sveta	
		1.tr.	2.tr.	1.tr.	2.tr.	1.tr.	2.tr.
	20 g	20	18	23	21	25	22
	50 g	24	22	30	28	40	34
	100 g	45	40	65	60	70	60
	250 g	80	65	100	85	125	110
	500 g	115	90	150	130	230	205
	1000 g	210	175	400	320	440	390

POPLATKY ZA POUKÁŽKY - TUZEMSKÝ STYK

suma do		druh poštovej poukážky				
		PPP H 2. trieda	PPP H 1. trieda	PPP E - na el. mediu	PPP E - na zozname	PPP U
1000 Sk		18	63	23	26	7
5000 Sk		28	73	27	30	12
10000 Sk		40	85	30	34	18
za každých 10 tisíc alebo ich časť		24	24	11	11	12

POPLATKY ZA ZVLÁŠTNE SLUŽBY

	tuzemsko	zahranicie
Doporučene	13	38
Doporučene s potvrdením dodania	20	
Do vlastných rúk	2	10
Opakované doručenie na žiadosť odosielateľa	10	
Dobierka	3	
Doručenka	7	26
Aerogram (do všetkých krajín sveta)		20
Poistenie do 1000 Sk pri listoch	15	70
Poistenie do 1000 Sk pri balíkoch	5	
- za každých ďalších 1000 Sk alebo ich časť	2	5
Krehké	13	
Neskladné	13	
Zapečatenie alebo zaplombovanie	23	

Známka a známková grafika / 2

Ak chceme plne pochopiť a správne zhodnotiť úroveň našej známky v súčasnosti, musíme v prvom rade poznať a zvážiť danosti predchádzajúcich období, oboznámiť sa s rozhodujúcimi skutočnosťami v etapách historického vývoja, v ktorých sa rodil jej výtvarný zriehľad.

Takmer všetky známkové produkcie zo 40. a 50. rokov 19. storočia sa podobajú úrovňou remeselnej práce typickej pre biedermaier. Všetky prvky sú organicky kompozične spájané. Hlavy sú vkomponované do rámečkov, ovály a riadky nápisov sú doplnené prostým ornamentom. Kompozícia je uzatvorená, doplnená ornamentálnym pozadím alebo rámečkom výrazne sa odrážajúcim od bieleho okraja známky. Prvé známky majú viditeľné, často dominujúce označenie výšky poštového, čo na známke aj naďalej ostáva.

V nasledujúcich desaťročiach sa mení, dopĺňa pôvodné určenie poštovej známky. K prvoradej poštovej funkcii sa pripája čoraz väčší dôraz na štátnu reprezentáciu, registruje sa zberateľský záujem; v záujme toho sa rozširuje námetová skladba. S rozvojom grafických techník na prelome storočia sa známkový obraz stáva členitejším, väčšia pozornosť sa venuje kvalite ryteckej reprodukcie. Motívovo bohaté a výtvarne pritažlivé riešenie má lákať zberateľov. Grafická a výtvarná stránka je zdôrazňovaná natoľko, že sotva by niekto pri vzniku prvej známky bol niečo také predpokladal.

Ako je filatelistom dobre známe, prvými známkami platnými na území Slovenska boli známky rakúske, vydané 1. júla 1850. Boli to známky s vyobrazením znaku Habsburgovcov. Rakúske známky boli platné na našom území aj po zmene štátoprávneho postavenia Uhorska (v roku 1867). Prvé vlastné uhorské známky tlačené v Pešti (kameňotlačou) boli vydané až 1. mája 1871. Umelci vytvorili 33 návrhov na známky. Realizovala sa známka podľa návrhu J. Unreina. Na známke bola zobrazená hlava panovníka (spoločná pre Rakúsko aj Uhorsko), uhorský znak, štítky s hodnotami, ostatná plocha bola vyplnená ornamentami.

Po vyhlásení samostatnej Československej republiky 28. 10. 1918 tiež neboli hneď k dispozícii vlastné poš-

spolu 26 hodnôt zúbkovaných aj nezúbkovaných) a dve

novinové známky s obrazom letiaceho sokola. Ich autorom je Alfonz Mucha. Tieto známky boli pripravované veľmi narychlo. Základný návrh mal šesť druhov úprav nápisov a kresby v pravej časti obrazu. Vytlačené boli v Českej grafickej Unii

v Prahe technikou knihtače,

ktorá nie je pre tlač známok najvhodnejšia, ale iná tlačová technika nebola v tom čase k dispozícii. Ani taký významný výtvarník ako bol Alfonz Mucha nemal dovtedy s tvorbou známok nijaké skúsenosti. Neskôr navrhol ešte známky s obrazom husitu.

S vtedajšou československou poštovou správou spolupracovali v prvých rokoch ďalší významní výtvarníci ako napr. Jakub Obrovský (autor známok k 1. výročiu vzniku ČSR - Lev lámuci okovy a Matka republika s dieťaťom, a emisie Hospodárstvo a veda), Jaroslav Benda (vytvoril známku Holubica), Vratislav Hugo Brunner (Oslobodená republika) a Max Švabinský (známka s veľkým a malým portrétom prezidenta republiky T. G. Masaryka). Títo autori predstavujú zakladateľskú generáciu tvorcov československých známok. Takmer všetci vytvárali známky v určitej súvislosti s inými druhmi výtvarných prác. Známky nimi vytvorené, hoci

išlo vlastne o prvé pokusy zvládnuť zákonitosti tejto špecifickej grafickej disciplíny, napriek tomu prezentujú vysokú výtvarnú úroveň grafickej tvorby a i v kontexte súdobej európskej známkovej tvorby predstavujú imponantné riešenia.

Prvé známky československej produkcie sa svojím výtvarným charakterom odlišujú od známok bývalej rakúskej pošty. Výtvarníci nepoužívajú symboly monarchie ani heraldické znaky obvyklé v pred-

revratovom období, neuplatňujú

biedermayerovský dekorativizmus a ornamentiku, ale už v tomto počiatočnom období sa programovo odklonili od dedičstva klasicizmu. Začali kráčať svojou vlastnou cestou, smerom

k novoorientovanej tvorbe. Na známkach sa uplatňujú nové symboly a početné alegórie stvárnené v duchu moderných trendov secesie, symbolizmu, ako aj historizujúcich tendencií. Známkovej tvorbe sa venovala veľká pozornosť.

Obzvlášť veľké sústredenie na známkovú grafiku

prejavovali členovia Spolku českých umelcov grafikov Hollar. Spolok bol založený v roku 1917, pomenovaný bol podľa Václava Hollara, českého rytca a kresliara, popredného európskeho grafika 17. stor. K zakladajúcim členom patrili výtvarníci V. H. Brunner a Karel

Vik, ktorí patria do prvej generácie známkových grafikov. Programom spolku bola vysoká estetická úroveň a technická dokonalosť grafickej práce. Tieto požiadavky sa odzrkadľovali v známkovej tvorbe prvých ročníkov a patria i v obdobiach nasledujúcich k trvalým prioritám československej produkcie.

Keď po roku 1923 bola tlačová technika knihtače nahradená tlačou z hĺbky, najskôr rytinou z pocelených medených galvanotypov a neskôr ocelotlačou, pridala sa k tradičným požiadavkám na známkovú grafiku i požiadavka ryteckej kvality. Okúzenie technikou ocelotlače je také veľké, že vedie k prechodnému prefero-

vaniu manieristického ryteckého prepisu fotografických predlôh a čiastočnému útlmu pôvodnej známkovej grafiky. Toto obdobie sa spája s menom technicky a graficky zdatného rytca K. Seizingera (napr. emisie Praha, Tatry z roku 1926 a k 10. výročiu vzniku ČSR z roku 1928). Po roku 1936 sa známka opätovne vytvára vo

väčšej miere v priamej spolupráci s výtvarníkmi s výrazným podielom renomovaných tvorcov napr. Karla Víka, Jána C. Vondrouša, Otakara Španiela, Cyrila Boudu, Vladimíra Silovského, Maxa Švabinského, Jaroslava Bendu. Výrazný je podiel rytača Bohumila Heinza, ktorý sa pričinil o slohovo čistejšiu rytinu. Tvorivým úspechom je napríklad riešenie prvej známky

C. Boudu so sokolom v tatranskej krajine (k zimným zletovým sokolským hrám) alebo figurálna alegória k 20. výročiu republiky od Maxa Švabinského (známka aj hárček). Žiaľ, slovenskí umelci sa na tvorbe známok do roku 1939 nepodieľali, hoci niektorí významní umelci mali ambíciu vytvoriť známku, ako je to napr. známe o Martinovi Benkovi.

Antónia Paulinyová

POPRADFILO 2006

42 nových exponátov

Organizátori filatelickej výstavy III. stupňa v Poprade dostali 79 (!) prihlášok na vystavenie exponátu. Z nich je 42 úplne nových a takmer polovica nových exponátov je

VÝROČIE PRVEJ PÍSMENEJ ZMIENKY O POPRADE

INAUGURÁCIA ZNÁMKY POPRAD 1 * 17. 2. 2006

od dospelých vystavovateľov. Organizátori chcú všetky predstaviť verejnosti a výstavnej porote, preto sa rozhodli exponáty dostupných vystaviteľov od 24. 2. do 8. 3. 2006 a mládeže od 13. 3. do 18. 3. 2006. Množstvo nových exponátov z rôznych odborov filatelie je potešujúce a organizátori očakávajú oživenie záujmu o filateliu a vystavovateľskú činnosť. V Poprade sa pri príležitosti 750. výročia prvej písomnej zmienky o Poprade 17.2.2006 uskutoční aj inaugurácia poštovej známky Poprad. Používať sa bude príležitostná poštová pečiatka, ktorej návrh prinášame.

(red.)

Predplatiteľská súťaž

Ako sme v 11. čísle Zberateľa na str. 8 sľúbili, čitateľa, ktorí uhradili predplatné do 31. 12. 2005, boli zaradení do zberovania a poukážky na nákup tovaru. Poukážku na 500 Sk získal **Marek Balamuta, Bardejov**, poukážku na 300 Sk **Karol Juhari z Bratislavy** a **Ján Somora zo Šale**. Poukážku na 200 Sk získali **Ján Fica z Nových Zámok**, **Miloš Tetula, Svit** a **A. Hackenberger z Bratislavy**.

Výhercom srdečne blahoželáme.

V zberateľských odboroch
FILATELIA, POŠTOVÁ HISTÓRIA, NUMIZMATIKA,
POHLADNICE a STARÉ TLAČOVINY

**SPOLOČNOSŤ DARABANTH, GMBH,
ORGANIZUJE PRAVIDELNÉ AUKCIE.**

Pisomnú (prostredníctvom internetu) dvakrát mesačne, medzinárodnú sálovú dvakrát ročne.

NA NAŠU STRÁNKU

www.darabanth.hu

MOŽNO PONUKY POSIELAŤ NEPRETRŽITE.

V našej Web predajni sú denne aktualizované položky maďarských a zahraničných známok, noviniek, pohľadníc, starých mincí a bankoviek.

Z uvedených oblastí preberáme aj aukčné položky alebo ich odkúpime.

Vojenská horolezecká expedícia ANNAPURNA 2005

Ako nás informoval náš spolupracovník a stály dopisovateľ, pán J. Korený z Trenčína, v mesiacoch septem-

ber a október 2005 sa skupina slovenských vojenských horolezcov pokúsila o zdoľanie himalájskej osemtisícovky – Annapurny (8091 m). Ide o deviaty najvyšší štít sveta (v Himalájach je spolu desať štítov prevyšujúcich 8 000 m), na jeho svahoch sú ľadovce a trvalý sneh. Prvýkrát ho zdoľala francúzska výprava pod vedením M. Herzoga v roku 1950. Bola to vôbec prvá zdoľaná osemtisícovka horolezeckou expedíciou.

Slovenská výprava si základný tábor vybudovala vo výške 4 300 m, následne prvý tábor vo výške 5 615 m, druhý vo výške 6 500 m. Útok na vrchol sa začal 4. 10. 2005 z tretieho tábora z výšky 7 250 m. Žiaľ, z dôvodu nepriazni počasia sa obe skupiny, ktoré sa pokúsili dosiahnuť vrchol Annapurny, museli vrátiť, hoci im chýbalo už len niekoľko sto metrov. Teda na vztyčenie slovenskej zástavy na vrchole Annapurny si budeme musieť ešte nejakú chvíľu počkať.

Pri príležitosti tohto výstupu bola vydaná pohľadnica s kruhovým kašetom. Znáмка na pohľadnici bola vyda-

ná v r. 2003 nepálskou poštou pri príležitosti 50. výročia zdoľania Mt. Everestu v roku 1953 sirom Edmundom Hillarym, novozélandským horolezcom. (red.)

HLASY A OHLASY

Albomy alebo zásobníky

Kým poštové známky neroztriedite a nazaradíte podľa zvoleného spôsobu, nemáte pravú zbierku. Najprírodzenejší spôsob je zakladať známky do albumov na čisté alebo predtlačené albumové listy. Potiaľ asi väčšina „skalných filatelistov“ súhlasí.

Avšak mne a myslím, že aj mnohým mladším námetovým filatelistom alebo začínajúcim zberateľom tento spôsob určite nevyhovuje. Z môjho uhla pohľadu je výhodnejšie používať zásobníky s prísvitnými páskami, pretože na prichytenie známkov netreba nálepky alebo ochranné fólie. Ďalšou výhodou zásobníka je jednoduchšie dopĺňanie známkov, ktoré časom získame. Predstavte si, že na čisté albumové listy ste si prekrásne usporiadali námetovú zbierku, ku každej známke máte sprievodný text, a po čase objavíte ešte jednu známku, ktorá vhodne dopĺňa zvolený námet. Čo teraz, nasilu ju

tam natlačíte alebo poodlepujete všetky známky a celý list prerobíte? Ak použijete zásobník, strana sa ľahko upraví – tu zbierka môže „žiť“.

Pretože existujú zásobníky s rôznym počtom listov, ako aj s rôznymi vzdialenosťami prísvitných pásov, nie je problém usporiadať známky ako na albumovom liste.

Na výstavné účely sa dajú použiť aj zásobníkové listy, doplnené opismi; teda ak niekto oponuje tradíciu albumových listov, mňa to určite nepresvedčí. Pochopiteľne, ak má niekto kompletnú teritoriálnu zbierku, tam je použitie albumových listov plne opodstatnené (napr. Slovensko 1939 – 1945). Veď aj Zberateľ sa orientuje na perspektívnejší formát A4 so zasúvaním do euroobalov.

Skúste sa preto vcítiť do tých najmenších zberateľov známkov, pretože nahovárať ich na používanie albumových listov a používanie filatelistických nálepiek ich môže od zbierania odradiť. Skôr im treba ukázať ako sa v bežnom zásobníku známky dajú zoradiť do zaujímavých tvarov a spraviť peknú stranu, aby ich to motivovalo zbierať poštové známky.

Michal Takáč

Slovenské bankovky a mince v rokoch 1993 – 2005 (2)

Vladimír Bušša

Výmena československých bankoviek za okolované bankovky sa potom už na základe medzištátnej dohody začala v oboch republikách 4. februára 1993 a trvala do 7. februára 1993. Vlastná slovenská mena, slovenská koruna, vznikla na Slovensku o polnoci zo 7. na 8. februára 1993 prechodom z československej na slovenskú menu.

Národná banka Slovenska, v prechodnom období od zavedenia slovenskej meny 8. februára 1993 do postupného vydania definitívnych slovenských bankoviek, uviedla do obehu 86 miliónov kusov kolkovaných československých bankoviek v celkovej hodnote 28 miliárd slovenských korún.

Kolkované 50-korunáčky boli platné do 31. októbra 1993. Najdlhšie boli v obehu okolované 500-korunáčky, a to do 10. januára 1994. Posledný termín na výmenu 20-, 100- a 500-korunových kolkovaných bankoviek bol 31. marec 1994. Dňom 1. apríla 1994 už nebolo možné vymeniť žiadne československé okolované bankovky a mince.

Na základe posúdenia návrhov dvoch slovenských výtvarníkov, Jozefa Bubáka a Róberta Bruna, zaslaných ešte do súťaže na výtvarné návrhy nových československých bankoviek, poverilo na jeseň 1992 ústredie ŠBČS pre Slovenskú republiku prípravou výtvarných návrhov celého radu definitívnych slovenských bankoviek akademického maliara Jozefa Bubáka.

Jeho výtvarná koncepcia bola založená na kombinácii klasického realistického hĺbkotlačového portrétu na averze a viacerých prelínajúcich sa realistických motívov na reverze bankoviek s abstraktné riešenou kompozíciou ofsetových podtlačí. Unikátnou črtou tejto koncepcie bol princíp koncentrácie základnej farebnosti bankovky do tvarovaného svetelného pruhu, ktorý prechádza cez oči a tvár portrétu na bankovke, ako aj hlavným tlačovým obrazom zadnej strany bankovky. Zvyšok bankovky je pritom tlačenej rôznymi odtieňmi sivej, doplnenej podtlačami pastelových farieb rôznych odtieňov, zodpovedajúcich vedúcej farbe príslušnej bankovky. Výber základných a doplnkových farieb pre jednotlivé nominálne hodnoty bankoviek bol pritom ponechaný plne na výtvarníkovi.

V prvom rade mal pripraviť v dvojnásobnom zväčšení výtvarné návrhy piatich nominálov bankoviek, ktoré mali nahradiť v priebehu roka 1993 v obehu päť kolkovaných československých bankoviek. Na spracovanie návrhov piatich lícných, piatich rubových strán a piatich kresieb portrétov pre lokalizovaný stupňovitý vodoznak,

mal autor k dispozícii doslova šibeničný čas – šesť týždňov. V rovnako extrémne krátkom čase, zhruba jeden mesiac, pripravovali rytci Václav Fajt z Prahy a britskí rytci Ron Beckers a Jim Moore ručné rytiny portrétov na líčne strany bankoviek.

Výber motívov bankoviek vychádzal z koncepcie, založenej na významných osobnostiach z dejín Slovenska od prvého známeho panovníka Slovanov na našom území v 9. storočí po vedúce osobnosti slovenského politického života na začiatku 20. storočia. Zadné strany bankoviek mali byť venované lokalitám a artefaktom spojených s ich životom a pôsobením.

Veľká pozornosť bola už počas prípravy bankovotechnickej špecifikácie nových slovenských bankoviek v roku 1992 venovaná ochrane bankoviek proti falšovaniu. Ochranné prvky mali byť dostatočnú životnosť a mali poskytovať primeranú ochranu novým bankovkám. Zároveň mali zodpovedať princípom ochrany bankoviek v ostatných štátoch Európy, najmä v okolitých krajinách, aj po niekoľkých rokoch od ich uvedenia do obehu. V prípade potreby mali zároveň umožňovať zvýšenie úrovne ochrany bankoviek pri ďalších dotlačiach. Pritom bola zvolená koncepcia narastania počtu a úrovne ochranných prvkov úmerne rastúcej nominálnej hodnoty.

Podarilo sa tak vytvoriť rad bankoviek, ktorého obzvlášť vyššie nominálne hodnoty aj dnes, po zvýšení úrovne ochrany štyroch najvyšších nominálov v rokoch 1999 (200, 1000 a 5000 Sk) a 2000 (500 Sk), zodpovedá najvyšším svetovým štandardom. Veľká pozornosť sa pritom venovala nielen ochranným prvkom, viditeľným voľným okom, ktoré umožňujú každému občanovi jednoduchú a spoľahlivú kontrolu prijímaných bankoviek priamo na ulici, ale aj ochranným prvkom identifikateľným v obchodoch alebo zmenárňach prostredníctvom jednoduchých pomôcok (lupa, UV lampa), ako aj strojo-vo-čitateľným ochranným prvkom, umožňujúcim v peňažných ústavoch vysokorychlostnú spoľahlivú autentifikáciu spracúvaných bankoviek.

Od roku 1993 do konca roku 2004 bola v siedmych rôznych tlačiarňach (BA Banknote v Ottawe v Kanade, Thomas De La Rue na Malte a v anglickom Gatesheade, Giesecke & Devrient v Mníchove, Francois Charles Oberthur v Rennes vo Francúzsku, Oesterreichische Banknoten und Sicherheitsdruck vo Viedni v Rakúsku a Polska Wytwornia Papierów Wartościowych vo Varšave v Poľsku) vyrobená a dodaná takmer 1 miliarda banko-

viac siedmich nominálnych hodnôt v celkovej hodnote viac ako 375 miliárd korún. Najväčší počet z nich, takmer štvrt miliardy kusov, predstavovali 100-korunáčky. Takmer rovnaký počet bol 20-korunáčok. Ďalej sa vyrobilo a do NBS dodalo viac ako 150 miliónov kusov 1000-korunáčok a viac ako 130 miliónov kusov 50-korunáčok. Najmenej, len asi 25 miliónov kusov, bolo doteraz vyrobených a dodaných 5000-korunáčok, asi 65 miliónov kusov 200-korunáčok a takmer 90 miliónov 500-korunáčok.

V peňažnom obehú obiehali koncom roka 2004 zhruba 145 miliónov kusov bankoviek v hodnote takmer 110 miliárd korún. Najväčší počet, bezmála 48 miliónov kusov, predstavovali 1000-korunáčky a približne 32 miliónov tvorili 20-korunáčky. 100-korunáčok bolo 23 miliónov kusov a takmer 15 miliónov 50-korunáčok. Najmenej bolo v obehú - necelých 9 miliónov kusov 500-korunáčok a len o niečo viac 200 korunáčok. V hodnotovom vyjadrení však takmer polovicu hodnoty obeživa predstavujú 5000-korunáčky, ktorých k 31. 12. 2004 obiehali takmer 10 miliónov kusov. Od roku 1993 do konca roka 2004 sa na Slovensku vytriedilo, stiahlo z obehú a zničilo takmer 660 miliónov kusov opotrebovaných obehom a poškodených bankoviek, a to najmä 100- a 20-korunáčok

Za 12 rokov od vzniku Národnej banky Slovenska bolo vyrobených a dodaných viac ako 1 a štvrt miliardy kusov mincí siedmich nominálnych hodnôt, z toho zhruba polovicu predstavovali už od 1. januára 2004 neplatné 10- a 20-halierniky. V obehú bola k 31. decembru 2004 viac ako 1 miliarda mincí, z toho sa ešte stále nevrátilo do centrálnej banky spolu takmer pol miliardy 10- a 20-haliernikov. Zabezpečenie plynulého peňažného obehú si vyžiadalo relatívne najmenší počet 5-korunákov, ktorých koncom roka obiehali len zhruba 57 miliónov kusov a 10-korunákov, ktorých bolo v obehú 84 miliónov kusov. Výnimkou stiahnutých 10- a 20-haliernikov sa mince vydané od roku 1993 na Slovensku doteraz neničili.

Od roku 1993 sa vyrobilo a do NBS dodalo aj 54 druhov pamätných mincí a jeden súbor siedmich pamät-

rôznych druhov, takmer 115 tisíc kusov 500-korunákov siedmich druhov. Ďalej 10 tisíc kusov 1 000-korunákov jedného druhu, 4 000 kusov 2 000-korunákov jedného druhu, 46 tisíc kusov 5 000-korunákov siedmich rôznych druhov, takmer 17 tisíc kusov 10 000 korunákov troch druhov a 6 tisíc súborov siedmich mincí s motívami bankoviek v hodnote 20 až 5 000 Sk.

V roku 2002 bolo demonetizovaných 153 382 kusov nepredajných pamätných mincí 17 druhov v bežnom

vyhotovení vydaných v rokoch 1993-1997. Z toho bolo 7 450 stokorunákov, 11 200 päťstokorunákov a zvyšok tvorili dvestokorunáky. Tieto mince sa v priebehu niekoľkých rokov vrátili do národnej banky z obchodných bánk, ktoré nadhodnotili odhady obdoby pamätných mincí vo svojich ústrediach a pobočkách. Pritom nevyvinuli dostatočnú komerčnú aktivitu pri ich predaji, ktorý sa pre nich stal postupne neatraktívnym.

Koncom roka 2004 bolo v obehú takmer 800 tisíc kusov pamätných mincí z drahých kovov, ktorých celková nominálna hodnota sa blíži 580 miliónom Sk. Takmer 70 tisíc kusov nepredaných pamätných mincí, ktorých nominálna hodnota presahovala 50 miliónov Sk, z emisných plánov pamätných mincí z drahých kovov na roky 1993-2004 prevažne v bežnom vyhotovení, bolo stále v zásobách Národnej banky Slovenska.

Pri stanovaní parametrov pamätných mincí z drahých kovov vychádzala NBS zo snahy zlepšiť ich kvalitu vyšším obsahom drahého kovu, väčšou plochou mincového poľa, ako aj špičkovým výtvarným stvárnením danej témy. Parametre strieborných slovenských pamätných mincí sa preto oproti bývalým československým výrazne zlepšili. Rýdzosť stokorunákov sa pri rovnakej hmotnosti zvýšila zo 700/1000 na 750/1000 a obsah rýdzeho striebra z 9,1 g na 9,759 g, t. zn. o 7 %, aj keď priemer mince sa znížil z 31 na 29 milimetrov. Priemer päťstokorunákov zostal nezmenený - 40 mm, hmotnosť sa však zvýšila z 24 g na 33,63 g a rýdzosť z 900/1000 na 925/1000. Obsah rýdzeho striebra sa tak zvýšil z 21,6 na 31,10 g, t. zn. o 44 %. Zároveň bol postupne zavedený celý rad nových nominálnych hodnôt - 200 Sk, 5 000 Sk, 2 000 Sk, 10 000 Sk a nakoniec aj 1 000 Sk.

Za výrazný úspech možno považovať skutočnosť, že v pomerne dlhom období, takmer dvanástich rokov, sa parametre slovenských pamätných mincí z drahých kovov

ných mincí v celkovom počte viac ako 1 milión kusov pamätných mincí. Vydané boli v rámci emisných plánov pamätných mincí z drahých kovov na roky 1993-2004. Z tohto počtu bolo 70 tisíc kusov 100-korunákov jedného druhu, viac ako 705 tisíc kusov 200-korunákov 34

podarilo nielen udržať, ale v niektorých prípadoch aj zvýšiť, a to aj napriek pesimistickým predpovediam vývoja výmenného kurzu slovenskej koruny, s ktorými sme sa často stretávali v období po vzniku slovenskej meny.

V roku 1997 sa zvýšil priemer 5 000-korunových zlatých mincí z 24 na 26 mm, ich hrubá hmotnosť zo 7 g na 9,5 g a hmotnosť rýdzeho zlata zo 6,3 g na 8,55 g, t. zn. o 35,7 %.

Na odporúčanie viacerých zahraničných mincovní sa koncom roka 2004, počínajúc pamätnou 200-korunovou mincou, venovanou 300. výročiu narodenia Jána Andreja Segnera, zvýšila rýdzosť použitého striebra zo 750/1000 na 900/1000, teda na rýdzosť striebra používaného na

razbu 500-korunákov. Zároveň sa pri nezmenenom priemere nepatrne zvyšuje hrúbka mince, takže celková hmotnosť mince sa zníži z 20 g o 10 % na 18 g, ale obsah rýdzeho kovu sa zvýši z 15 g na 16,65 g, t. zn. o 8 %.

Všetky doteraz vydané mince vyrázila Mincovňa Kremnica, š. p. Výnimkou je 200-korunová pamätná strieborná minca vydaná pri príležitosti vstupu Slovenska do Európskej únie. Vyrázila ju Bižuterie Česká mincovňa v Jablonci nad Nisou, keď Mincovňa Kremnica nebola schopná z kapacitných dôvodov v požadovanom termíne mincu vyrážiť. Na dodávku pamätných mincí z drahých kovov vypisuje Národná banka Slovenska na základe rozhodnutia Bankovej rady NBS od polovice roka 2004 užšie súťaže. Na účasť v nich vyzýva tak Mincovňa Kremnica, ako aj viaceré renomované európske mincovne. Víťazom medzinárodnej užšej súťaže na výrobu a dodávku dvoch pamätných mincí – strieborného 200-korunáka k 300. výročiu narodenia Jána Andreja Segnera a zlatého 5 000-korunáka s tematikou svetového dedičstva UNESCO, venovaného mestu Bardejov, sa stala Mennica Państwowa vo Varšave.

Slovenská mena a moderné slovenské platidlá sa však po vstupe Slovenskej republiky do Európskej únie 1. mája 2004 dostávajú do záverečnej etapy svojej existencie. Súčasťou predvstupovej dohody bol aj záväzok Slovenskej republiky prijať namiesto svojej národnej meny – slovenskej koruny – spoločnú menu Európskej menovej únie – euro. Ministerstvo financií SR, ako národný koordinátor zavedenia eura na Slovensku, preto v spolupráci s NBS pripravilo koncepciu spracovania národného plánu zavedenia eura na Slovensku, ktorá bola schválená uznesením vlády č. 34 z 12. januára 2005.

Predpokladaným dátumom vstupu Slovenskej republiky do eurozóny a zavedenia eura do peňažného

obehu je 1. január 2009. Očakáva sa, že euro bude na Slovensku zavedené súčasne do bezhotovostného i hotovostného peňažného obehu systémom tzv. veľkého tresku, s určitým obdobím súbežného obehu slovenskej koruny s eutom. Podmienkou prijatia Slovenskej republiky do eurozóny je však splnenie tzv. maastrichtských kritérií. V období do marca 2006 sa predpokladá vstup Slovenskej republiky do mechanizmu výmenných kurzov (Exchange Rate Mechanism II. – ERM II.), na ktorom sa musí podieľať mena každej krajiny najmenej 2 roky pred hodnotením konvergencie. Jeho cieľom je pripraviť ekonomiku krajiny na fungovanie v menovej únii. V čase po júni 2008 sa očakáva rozhodnutie Rady

EÚ o splnení podmienok pre prijatie za člena eurozóny. Vtedy bude známy fixný konverzný kurz slovenskej koruny a eura. V krátkej dobe sa tak používanie slovenskej koruny a národných platidiel pravdepodobne stane uzavretou kapitolou našich dejín.

Zástupcovia Národnej banky Slovenska už dnes vo výboroch pracovných a exportných skupín Európskeho systému centrálnych bánk a Európskej komisie pripravujú zavedenie eura na Slovensku. Národná banka už v polovici roka 2004 vyhlásila verejnú anonymnú súťaž na slovenské národné strany eurových obehových mincí. Jej prvé kolo – výber maximálne 40 najlepších kresbových návrhov pre postup do druhého kola – sa skončilo v prvom polroku 2005. Koncom roka 2005 sa stali aj známe národné strany slovenských euromincí, ktoré, dúfajme, budú rovnako úspešne reprezentovať ako súčasné platidlá tradične vysokú úroveň tvorby platidiel na Slovensku.

Literatúra

- ANONYM, 2003: Národná banka Slovenska. 10 rokov Národnej banky Slovenska 1993-2003, Národná banka Slovenska Bratislava, 44 s.
 ANONYM, 2003: The First Ten Years of Slovak Currency Exhibition Guide, Národná banka Slovenska, Bratislava, 36 s.
 POLÓNIOVÁ, A., 2003: Desiat rokov slovenskej meny. Rozhovor s členom Bankovej rady Národnej banky Slovenska a vrchným riaditeľom peňažného úseku Ing. Jánom Mathesom. Biatec, 11 (4): 2-4.
 ŠPALEK, R., 1993: ... a obiehajú slovenské bankovky. Biatec, 1 (3): 20-21.

Pramene

- 1) Zákon č. 566/1992 Zb. o Národnej banke Slovenska v znení neskorších predpisov
- 2) Uznesenie vlády SR č. 34 z 12. januára 2005 ku koncepcii spracovania Národného plánu zavedenia eura v SR
- 2) Interné materiály ŠBCS a NBS

RECENZIA

Július Cmorej: BRATISLAVA, svedectvo historických pohľadníc, vydalo Nakladateľstvo Region Poprad, s. r. o., vytlačila Tiskárna FINIDR, s. r. o., Český Těšín, 280 strán, 574 reprodukcii pohľadníc a fotografií.

„Zabudnuté časti ulíc a námestí, architektonicky zaujímavé budovy, kostolné veže majestátne čnejúce k nekonečnej oblohe, kvitnúce parky, sochy, čo by vedeli rozprávať tisíce ľudských príbehov, ktoré sa kedysi odohrali pred ich nemými tvármi. Plavba po naozaj modrom Dunaji, prechádzka po nábregí, obrázky vyžarujúce pokoj i ruch kolesa dejín, ktoré počas minulých desaťročí prechádzali starou Bratislavou... O tom všetkom rozprávajú staré pohľadnice, ktoré na chvíľu opustili archívy zberateľov, aby nám priblížili atmosféru hlavného mesta v časoch dávnych i ešte celkom nedávnych.“ Výstižné slová vydavateľa na úvod skutočne reprezentatívnej publikácie zväčšeného formátu A4 (B4), s kvalitnými reprodukciami a so sprievodnými textami okrem slovenčiny aj v nemčine a v maďarčine a v závere aj v angličtine.

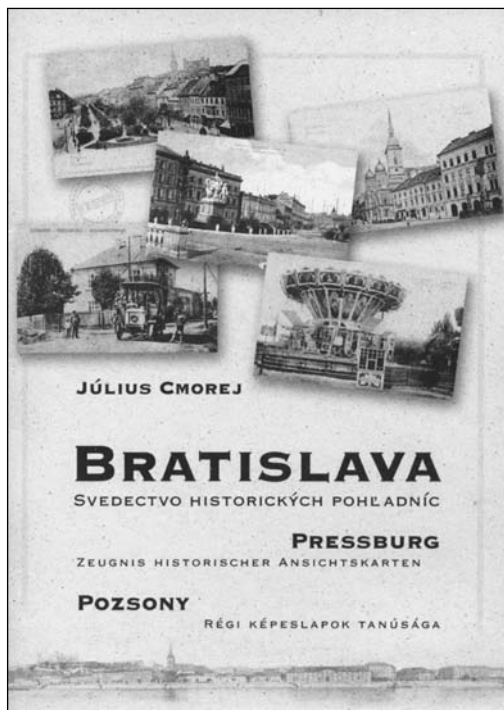
Úvodná kapitola je venovaná počiatkom fotografie v Bratislave doplnená, ako inak – zaujímavými fotografiami a pohľadnicami. Ďalšia kapitola je venovaná histórii pohľadníc, keď autor ich vznik dáva do súvislosti s objavom fotografie v 30. rokoch 19. stor., následným vznikom poštových známok (1840) a ilustrovaných predfrankovaných obálok (prvé celiny) a od roku 1869 s používaním korešpondenčných (poštových) lístkov s vytlačenou známkou. Rokom 1875 sa poštové lístky mohli používať aj v medzinárodnom styku, od roku 1881 sa na lístky mohli zhotovovať súkromné prítláče a roku 1885 sa povolilo vydávanie súkromných poštových lístkov. Tieto roky možno považovať za prelomové, keď prvé pohľad-

nice sa začali formovať v rokoch 1888 až 1892, pričom roky 1898 až 1912 sú ich zlatým vekom. Záver kapitoly tvorí prehľad najznámejších vydavateľov bratislavských pohľadníc do roku 1918.

Nosná kapitola Bratislavský miestopis je rozčlenená na Pohľady na mesto, Ulice a námestia Starého Mesta, Ulice a námestia bývalých predmestských čtvrtí, Nábregie Dunaja, Podhradie a Hrad. Posledné dve kapitoly sú venované zobrazeniu života v meste, doprave, mostom, parkom, rekreácii a športu, priemyslu a rôznym udalostiam, z ktorých možno spomenúť povodne, požiar v roku 1913, výstavy a veľtrhy a bombardovanie mesta 16. júna 1944.

Publikácia je nesporným prínosom v poznaní histórie Bratislavy, keď na podklade dobových pohľadníc a fotografií autor sústredil množstvo súvisiacich informácií, historických a faktografických údajov, ktoré v takomto rozsahu a usporiadaní spolu s 574 fotografiami a pohľadnicami neboli doteraz publikované. Zaujímavé sú najmä zábery rovňakých objektov s odstupom niekoľkých rokov, na ktorých možno vidieť zmeny a premeny Bratislavy a tiež mnoho verejnosti neznámych pohľadov. Možno zároveň konštatovať, že ide o vzácne sklbenie zberateľstva a hlbšieho poznania obsahu jeho predmetu.

O význame publikácie opäť výstižne hovorí slová vydavateľa: „Má vôbec nejaký význam pripomínať staré pohľadnice a fotografie v období chaosu moderného sveta, keď konzumnú spoločnosť nemilosrdne poznamenáva úbytok prirodzenej energie? Odpoveďou je táto kniha, ktorá azda poteší, poučí, oživí spomienky a umožní nám na chvíľu sa zastaviť a načerpať dúšok čistej sily vyvierajúcej z bohatých prameňov našej minulosti. V atmosfére neistého zjednocovania si Európan ľahšie uvedomí, že krížovatka kultúry a vzdelanosti má v Bratislave svoje opodstatnené miesto.“ A možno len dodať, že Bratislava korene európskeho mesta zapustila už veľmi dávno. (-pem-)

FIRMA ZBERATEL®

stále vykupuje

**HODNOTNÉ ZBIERKY I JEDNOTLIVÉ
ZNÁMKY, MINCE A POHLADNICE**

Poradenská služba - Zásielková služba
Diskrétnosť zaručená - Platba v hotovosti

Predajňa:

Račianske mýto 1/D, 831 02 Bratislava,

☎ 0911 250 149

e-mail: zberatel@chello.sk

Otvorené pondelok až piatok
od 10⁰⁰ do 18⁰⁰ hod.

ALBUM ZIKA

**NEHLADAJTE MA DOMA,
NÁJDETE MA NA INTERNETE**

www.albumik.sk

MZIKA@HOTMAIL.COM

TEL/FAX.: 02 / 4342 9386

www.zberatel.com

Návštívte internetové stránky firmy

ZBERATEL®

Kliknutím na titulyk úvodnej stránky sa
dozviete ďalšie informácie z jednotlivých
oblastí zberateľstva a o aktuálnych ponukách
firmy Zberateľ®

FILATELIA ALBUM

predávame a vykupujeme
ZBIERKY ZNÁMOK, MINCÍ,
STARÝCH POHLADNÍC,
CELISTVOSTÍ
A OSTATNÝ FILATELISTICKÝ
MATERIÁL

FILATELIA ALBUM

Lazaretská 11

811 08 BRATISLAVA

telefón / fax: + 421 - 2 - 5296 7411

www.matchboxmuzeum.sk

Ervín SMAŽÁK

Lotyšská 16, 821 06 Bratislava

tel.: 02/45246 518, 0903 256 518

Propagácia športových podujatí na poštových materiáloch (prítláče, príležitostné poštové ☉ a strojové príležitostné ☉)

Sprostredkovateľská činnosť vo filatelii. Zásielková služba (novinky SR, ČR).

Ponúkam známky, FDC, celistvosti, katalógy a ostatné poštové materiály na tému Olympijské hry a šport (celý svet).

Vykupujem kvalitný poštový materiál na tému Olympijské hry a šport (celý svet).

Prijímam do komisionálneho predaja poštový materiál na tému Olympijské hry a šport (celý svet).

Členovia SSOŠF pri Slovenskom olympijskom výbore majú **10% zľavu** na materiály firmy ERVO.

Firma Katalóg Filatelia - Numizmatika

Námestie SNP č. 37, 960 01 Zvolen ☎ 045 / 5320 250-51,
0907 818 772, e-mail: caniga.triangel@stonline.sk
Po - Pia: 10.00 - 18.00 hod.

Vykupujeme a predávame

**známky, mince, bankovky,
staré pohľadnice a vyznamenania**

Zároveň poskytujeme bezplatne poradenskú službu
a ohodnocovanie materiálu.

Pre členov Klubu Filatelie a abonentom časopisu
Zberateľ poskytujeme 5% zľavu

SÚŤAŽ O KVET ZBERATEĽA

Vážení čitatelia, vyhodnotenie dvanásteho kola zároveň znamená skončenie štvrtého ročníka našej súťaže o Kvet Zberateľa. Na prvej pozícii sa však nič nezmenilo, keď víťazstvo si opäť odnáša Š. J. Piškovi za Malú školu filatelie (24) – Stúpame na filatelistický Olymp (37 hlasov). Druhú priečku s počtom hlasov 28 získala A. Paulínyová za galériu majstrov známkovej tvorby, v ktorej predstavila tvorbu K. Felixa. M. Gerec za príspevok Bohužiaľ, sú to slovenské známky dostal 26 čitateľských hlasov. V. Kučera s piatou (záverečnou) časťou seriálu Objavovanie a hľadanie súvislostí na známkach Nového Zélandu zabodoval 21 krát a získal štvrté miesto. Piatu priečku za Pohľad do sveta tohtoročných vianočných známok obsadil V. K. Németh so 14 hlasmi. 11 hlasov na šiestom mieste získal príspevok Dušana Evinica s názvom Označenie vrecovky. Na siedmom mieste sa so šiestimi hlasmi umiestnili dva príspevky, so značkou -pem-: Pät najvzácnejších a najdrahších československých mincí a (RK): Prevrátený dvojpošník Curtiss Jenny opäť na scéne.

Ďalšie hlasy (1 až 3) súťažiaci priznali ešte ďalším trom príspevkom. Výhercami posledného 12. kola IV. ročníka súťaže sú Ivan Krútel z Valaskej (nákupná poukážka firmy Zberateľ na nákup tovaru v hodnote 250 Sk) a Jozef Solava, Nitrianske Pravno (zásobník na známky, formát A 4, 8-listový). Srdečne blahoželáme!

Z vyhodnotenia vyplynula aj ďalšia skutočnosť, keď prvých šesť príspevkov získalo až 87 % všetkých vašich hlasov. Príspevky na ďalších miestach získali už len jeden až šesť hlasov. Tentokrát bodovalo spolu 11 príspevkov (v predchádzajúcom kole 13). Na prvú otázku správne odpovedalo 46 zo 47 súťažiacich. Na druhú otázku správne a v celom rozsahu odpovedalo 35 súťažiacich. Fragment správne identifikovali okrem jedného všetci súťažiaci, najst ďalšiu známku autora obrazu robilo problém až 12 súťažiacim.

■ Vyhodnotenie 12. súťažného kola:

1. otázka – fragment z druhej strany obálky správne identifikovalo 46 súťažiacich - vyobrazený bol detail známky 1 Kčs, Pof. č. 1922 z emisie Umenie, vydanéj 29. 11. 1971.

2. otázka – správna odpoveď na otázku „Ktorý významný slovenský umelec je autorom diela pretlmočeného na známku a uveďte ešte aspoň jednu známku, na ktorej je ďalšie dielo toho umelca“ mala byť: Autorom diela (Očakávanie) na známke je Imro Weiner-Král. Ďalšie dielo toho umelca je napr. na slovenskej známke č. 250 z emisného radu Umenie vydanéj 15. 10. 2001 – Sen pltníka (v ankete o najkrajšiu slovenskú poštovú známku roka 2001 získala 1. miesto). Dve diela sú na čs. známkach: Guernica 1937 (Pof. č. 2218) a Rybné námestie (z emisie Bratislavské historické motívy (Pof. č. 2312) Na otázku správne a v celom rozsahu odpovedalo 35 súťažiacich.

Na 3. otázku - (ktorý článok sa v decembrovom čísle Zberateľa najviac páčil), hlasy súťažiacich opäť víťazstvo prisúdili Š. J. Piškovi za Malú školu filatelie (24) – Stúpame na filatelistický Olymp (37 hlasov). Druhú priečku s počtom hlasov 28 získala A. Paulínyová za galériu majstrov známkovej tvorby, v ktorej predstavila tvorbu K. Felixa. M. Gerec za príspevok Bohužiaľ, sú to slovenské známky dostal 26 čitateľských hlasov. V. Kučera s piatou (záverečnou) časťou seriálu Objavovanie a hľadanie súvislostí na známkach Nového Zélandu zabodoval 21 krát a získal štvrté miesto. Piatu priečku za Pohľad do sveta tohtoročných vianočných známok obsadil V. K. Németh so 14 hlasmi. 11 hlasov na šiestom mieste získal príspevok Dušana Evinica s názvom Označenie vrecovky. Na siedmom mieste sa so šiestimi hlasmi umiestnili dva príspevky, so značkou -pem-: Pät najvzácnejších a najdrahších československých mincí a (RK): Prevrátený dvojpošník Curtiss Jenny opäť na scéne.

Ďalšie hlasy (1 až 3) súťažiaci priznali ešte ďalším trom príspevkom.

Výhercami posledného 12. kola IV. ročníka súťaže sú Ivan Krútel z Valaskej (nákupná poukážka firmy Zberateľ na nákup tovaru v hodnote 250 Sk) a Jozef Solava, Nitrianske Pravno (zásobník na známky, formát A 4, 8-listový). Srdečne blahoželáme!

■ 2. - februárové KOLO SÚŤAŽE

Do 2. kola 5. ročníka našej súťaže sme pripravili tieto otázky:

1. otázka znie: Z ktorej československej známky je fragment, vyobrazený na druhej strane obálky, z akej emisie a v ktorom roku bola vydaná?

2. otázka znie: Ktorý významný slovenský umelec je autorom obrazu na známke, kde sa nachádza originál tohto umeleckého diela a na ktorej slovenskej známke je ďalšie dielo tohto umelca.

3. otázka znie: Napíšte troch autorov a názvy ich článkov, ktoré sa vám vo februárovom čísle časopisu Zberateľ najviac páčili.

Vaše odpovede s poznámkou „Súťaž“ očakávame do 28. februára 2006. Za účasť v súťaži vopred ďakujeme a tešíme sa na vaše odpovede.

Keďže skončil ďalší ročník našej súťaže, do budúceho čísla pripravíme jeho rekapituláciu s najzaujímavejšími údajmi.

Ako sa stalo tradíciou, najaktívnejším účastníkom súťaže o Kvet Zberateľa v roku 2005 pošleme poštový lístok s prítačou symbolického znaku súťaže.

Redakcia

Filatelistická výstava NITRA 2006

Klub filatelistov 52-51 pri Dome Matice slovenskej v Nitre (obr.), v súčinnosti s Maticou slovenskou, predložil projekt na usporiadanie súťažnej všeobecnej Národnej filatelistickej výstavy I. stupňa v Dome MS v Nitre v dňoch 15. - 18. júna 2006. Záštitu nad výstavou prevzal predseda Matice slovenskej Ing. Jozef Markuš, DrSc. Preto som v tejto súvislosti poprosil predsedu KF 52-51 v Nitre PaedDr. Jozefa Gála o krátky rozhovor.

J.M.: *Pán predseda, aký je zámer výstavy NITRA 2006?*

J.G.: Pomocou poštových známok a filatelie chceme okrem iného poukázať, ako možno pozdvihnúť národné povedomie. Výstava prispeje k prebiehajúcemu Roku Ludovíta Štúra, zasvätenému pamiatke a odkazu tejto významnej osobnosti našich dejín.

J.M.: *Aký rozsah výstavy predpokladáte?*

J.G.: Na výstave počítame s vystavením exponátov v desiatich triedach podľa Výstavného poriadku ZSF. Oslovili sme tiež spolky Slovákov v zahraničí, aby ponúkli exponáty svojich členov na našu výstavu. Toto zabezpečujeme spolu s Maticou slovenskou.

J.M.: *Aké sprievodné akcie počas trvania výstavy pripravujete?*

J.G.: Okrem obvyklých filatelistických, chceme v Nitre v dňoch 16. - 18. júna 2006 usporiadať Kongres mladých filatelistov a finále Olympiády mladých filatelistov, ktorá je v tomto školskom roku na tému „Symboly Slovenska a formovanie štátnosti Slovenskej republiky“ na poštových známkach a filatelistických materiáloch. Účastníci kongresu budú môcť vidieť vystavené najlepšie exponáty svojich vrstovníkov.

J.M.: *Počul som, že chcete pripraviť aj filatelistický juniáles.*

J.G.: Áno. Týždeň pred konaním výstavy NITRA 2006, na 10. júna 2006 pripravujeme v Dome Matice slovenskej v Nitre prvý filatelistický juniáles, na ktorom vystúpia aj rôzne folklórne súbory, ktoré budú reprezentovať pestrosť slovenskej kultúry.

J.M.: *Aké kontakty filatelistov a záujemcov o slovenské poštové známky budú počas výstavy s ich tvorcami?*

J.G.: Myslím, že umelci, tvorcovia slovenských poštových známok, neodmietnu možnosť stretnúť sa s dospelými i s mladými filatelistami. Zaujímavé bude,

že počas výstavy NITRA 2006 grafik a rytec František Horniak osláví významné životné jubileum. K nemu pripravíme jubilejnú výstavu z jeho tvorby. Veď on vytvoril slovenskú poštovú známku, na ktorú pretlačil šesťfarebnou rytinou obraz Ladislava Medžiarskeho „Potok za humnami, na brehu,“ ktorá v súťaži o najkrajšiu známku sveta vydanú v roku 2003 obsadila 1. miesto a získala GRAND PRIX DE L' EXPOSITION WIPA.

Za odpovede ďakuje **Ing. Ján Maniaček st.**

SPOLOČENSKÁ KRONIKA

Jubilant Ivo Veliký

je členom KF 52-19 pri KaMC OS SR v Trenčíne. Jeho 65. narodeniny mu odbili zvony i hodiny v rodných Sučanoch aj v Trenčíne. Do osídľ filatelie zapadol pred niekoľkými rokmi, v čase, keď ako výkonný orgán kultúry v meste Trenčín, často prichádzal do kontaktu s filatelistami. V uplynulých rokoch sa podieľal na mnohých úspešných podujatiach, ktoré klub filatelistov pripravil a realizoval. Boli to najmä XIV. dni filatelie v roku 1997, súťažné filatelické výstavy Laugaricio v rokoch 1998, 2000 a 2003, uvedenia poštových známok so vzťahom k Trenčínu a jeho okoliu, propagačné výstavy k rôznym významným spoločenským akciami.

Jubilant s hlbokým vzťahom k poézii, k výtvarnému umeniu a literatúre realizoval svoje vedomosti z týchto oblastí v exponátoch otvorenej triedy, keď práve vo filatelii našiel studnicu ďalšieho poznania a prostredníctvom nej aj okruh priateľov, ktorí ho v jeho tvorivej činnosti podporujú a želiajú mu pevné zdravie, ako aj veľa krásnych chvíľ vo svete poštových známok, vo svete poznania krás tohto sveta.

Jozef Korený

IVAN SCHURMANN – známý, neznámý

Uplynulo sedmdesát let od jeho narození, a není to na něm vidět. Začnu jedním detailem. Mezi elitou výtvarníků si totiž vždycky zachovával jistou společenskou šarmanť a eleganci. Ale nikoliv jako kolega Jiří Švengsbír, který nosil fialové vesty a barevné barety z Paříže a návštěvám v ateliéru předváděl své šermířské umění. V tomhle nerovném boji s maestro Švengsbírem, který nebyl ze známých umělců zdaleka jediný, kdo si programově organizoval svou slávu na veřejnosti, Schurmann o nic takového neusiloval, tím méně u filatelistů. Takže i prosazení být u nás populárně známým tvůrcem poštovních známek dodnes nedosáhl. Vlastně to ani přesně nevím. Narodil se a pracoval v Bratislavě, kde ho znají téměř všichni. Ale skoro 30 let patřil mezi Pražáky. Střídavě pobytem i prací, podle toho, čím všim se právě zabýval. Především ve svém ateliéru v Armádním výtvarném studiu ve Vršovcích a -

protože byl svazovým funkcionářem - také ve Svazu výtvarných umělců v Máněsu. Často pobýval na všech místech spojených s československou známkovou tvorbou - jako autor, v umělecké komisi vydavatele nebo v tiskárně známek v Holešovicích. Zde dokonce až do časů nedávných, když s Antónií Paulinyovou a Zlaticou Magalovou z ministerského útvaru známkové tvorby Slovenské republiky či s rytcem Martinem Činovským dojížděli do Prahy k imprimaturu tisku slovenských ocelotiskových známek.

Pakliže Jozef Baláž - jeden ze zakladatelů československých vztahů - svým uměním poštovní známky představuje duchovní most, který spojuje tuto výtvarnou tradici se současnou slovenskou poštovní známkou, pak náš jubilat Ivan Schurmann byl a zůstává pokračovatelem neméně významným. Do rozpadu federálního státu vytvořil 42 československých známek, včetně všeho, co k nim emisně patří, takřka napořád s dostatečně výmluvným kompozičním a kresebným řešením zadávaných námětů. Přitom si náměty nevybíral či dokonce „nevynucoval“. Byly mu opětovně přidělovány většinou ty, o něž byl „menší“ zájem. Kromě toho se nevyhýbal ani uměleckým soutěžím, takže seznam jeho návrhů čs. známek, včetně nepřijatých, přesahuje padesátku.

Už sám počet známek, který mohl být mnohonásobně vyšší, svědčí o tom, že zdaleka nevyužíval svých výtvarných možností ani svého vlivu. Ve funkcích ve Svazu slovenských výtvarných umělců si totiž počínal tak, jako nikdo před ním. Proč například stále znovu a ze všech pozic i skrytých „soubojů“ místo sebe prokazatelně doporučoval další či nové autory známek ze Slovenska? Proč hájil nové složení „obrozené“ známkové komise, omlazené a doplněné o grafiky a typografy? Přitom i kvůli tomu se stal jedním ze čtyř obviněných u soudu, kde žalobcem byl člověk, který se před tím v komisi známkové tvorby v rozporu s předpisy „udržel“ nepřetržitě 20 let. Mohu se také

felder) a 30. výročí Smlouvy o Antarktadě 1991.

Nad celým jeho nezanedbatelným dílem se tak vynořuje další otázka. Ve filatelistické a odborné literatuře na Slovensku se dočteme, že slovenská známková tvorba vychází z úspěšné a ve světě známé československé tradice. Ivan Schurmann je uváděn na čestném čtvrtém místě po Balážovi, Hložníkovi a Brunovském. Proč je tudíž tato vynikající pověst v rozporu s jeho prakticky malou účastí na slovenské tvorbě poštovních

jen domýšlet, proč je na internetu mezi autory „Známkové galerie českého a slovenského grafického umění“ uveden například Josef Týfa, tvůrce jediné (byť vynikající) známky, Janko Alexy či tvůrci několika návrhů Ernest Zmeták a Miloš Urbásek, zasloužené i Laco Guderna, zatímco Ivan Schurmann, autor desítek známek, se nepochopitelně „vytratil“.

Schurmanovi nebyla známková tvorba Československa jen příležitostí výtvarnou a honorářovou. K tvorbě poštovních cenin (s úkoly nové komise) jej zároveň s novými autory jako jsou Rosťa Vaněk, Jan Solpera, Oldřich Pošmurný, Radana Hamsiková, Martin Činovský, Josef Saska, Karol Ondrejička a další, popohnaly teprve společenské poměry. Celou škálu pozoruhodných nápadů a odpovídajících výsledků při jejich realizaci vykazují prakticky všechny Schurmannem vypracované čs. emise: Z posledních např. *Den čs. poštovní známky 1988 (J. Benda)*, *Výročí osobností 1989 (Ševčenko, Musorgskij)*, *200. výročí dobítí Bastily a Bratislavské motivy 1989 – Devín*, *Ochrana přírody – chránění savci 1990*, *Výročí osobností 1991 (Dvořák, Kmeť, Seifert, Jan Masaryk, Sene-*

cenin? Pouhý součet emisí (jen něco přes jednu desítku), zkušeností a vynikajících realizací námětů sportov-

ních, kulturních (ZOH, SND, Vánoce), společenských (Spravedlnost mezi národy, Vstup do NATO) a dalších – tak, jak je podává vyzrálá tvorba Ivana Schurmanna – zůstává v rozporu s tím, co po pravdě a nikoliv v pozadí hodnotí a sdělují filatelisté a veřejnosti znalci jeho díla: „Vedieť podať majstrovstvo známkovej tvorby hlboko pôsobivo a nefalšovane je svedectvom veľkého umelca a citlivého človeka.“ (Antónia Paulinyová).

Celá současná a vlastně nová tvůrčí Schurmannova osobnost dosahuje jiné vyzrálosti právě tam, kde se to může zdát nepravděpodobné – se všemi příčinami a dohady o zdrojích jeho menšího využití ve slovenské známkové tvorbě: on, známý grafik, nyní převážně a úspěšně maluje. Grafické prostředky a techniku nahradila paleta, olejové barvy, tah štětce, plátno a další malíř-

ské podklady. Také velké kompozice výmluvně nahrazují dosavadní malé – přikrčené – formáty grafiky a známkových obrazů. K tomu přidejme i zpodobňované motivy

noblesou, elegancí a čistotou – bez rozdílu.

Rudolf Fischer

INZERCIÁ

■ **KLUB FILATELISTOV 54-01** a Združenie klubov filatelistov Košice prijmu a zašlú výbery do kolovania. Informácie na adrese správcu kolovania: Teodor MAGDA, Zborovská 2, 040 01 Košice. Z-027

■ **KÚPIM bankovky a mince Maďarska a Rakúsko-Uhorska**, ☎ 058/732 78 33, 0905 426 733. Z-028

■ **KÚPIM ** nov. zn. č. 9 (1 Ks) s pretačou „Slovenský štát 1939“** vo 4-bl. aj sólo kusy, Ponuku prosím na adresu arch. Martinec Jozef, Šalviová 30, 821 01 Bratislava ☎ 02/ 43 292 294. Z-029

■ **KÚPIM Carte maximum** kat. č. 52, 53, 54 Lode a kat. č. 177-178 Tatry. J. Jahoda, Dubová 2, 052 01 Spišská Nová Ves. Z-030

■ **PREDÁM vysokú frankatúru (50 Sk)** za 50 %, platí stále. R.Kopaj, SNP 46, 940 01 Nové Zámky, e-mail: kopaj@stonline.sk Z-031

■ **SPOLAHLIVÉ DODÁVKY NOVINIEK ČR**, 1 Kč = 1,35 Sk + poštovné, pre KF aj jednotlivcov. Tiež novinky Francúzska a všetkých jeho terórií v cene 1 € = 52 Sk (nominál). D. Polan, Svätoplukova 23, 058 01 Poprad. Platí stále. Z-032

■ **PREDÁM albumové listy** Pofis Rakúsko 1945-1958, Česko-slovensko 1967-68, 74-78, 1980 a 1982. Ďalej cca 100 FDC OSN, prevažne vlajky. Cena dohodou. ☎ 0903 406500, e-mail: urminsky.a@stonline.sk Z-033

■ **DODÁM známky Slovensko 1993-2005** za 10% kat. ceny ERVO 1993-2000 vo väčšom množstve len ☺, na dobiereku. Jozef Hudáč, Ďumbierska 25/2 949 01 Nitra, ☎ 037 733 3902 Z-034

■ **KÚPIM CELINY SŠ použité na oslobodenom území** od decembra 1944 do apríla 1945 ☎ 0903 131848 Z-035

■ **PREDÁM kompletne ročníky ZBERATELA 2000 – 2005** alebo vymením za album na známky, alebo za známky. Ponúkam ** aj ☺ známky vtáky a ryby – celý svet, ** Československo 1945-1992, ceny dohodou. ☎ 0911 260 575 Z-036

■ **PREDÁM zasklené albumové listy SR 1993 a 94 – 180 Sk**, 1993 až 1999 – 750, 1993 až 2003 v doskách Schaubek 1300,

orig. alb. listy Schaubek len pre TL 1993 až 2003 + krúžkové dosky Schaubek 1200 Sk. Š. Duriš, NS 1406, 020 01 Púchov, stefan.duris@conti.sk Z-037

■ **PREDÁM športové známky** (jednotlivo) okrem volejbalu. Marián Halko, Laborecká 16, 066 01 Humenné, e-mail: ramoklah@post.sk Z-038

■ **FILATELIA CLUB Dolný Ohaj** (okr. NZ) – výmena známok ☎ 0907 777 165, e-mail: ohaj@post.sk Z-039

■ **PREDÁM a podľa vašich potrieb** doplním zbierku známok Slovensko; ponúkam široké spektrum doskových chýb známok Slovensko. Zn: Len ☺. Karol Závodský, Lipová 1, 051 01 Rajec Z-040

■ **KÚPIM alebo na 14 dní si požičiam** na študijné účely celé hácky alebo väčšie bloky známok SLOVENSKO 1939-45: 20h Hlinka bez DZ (kat.č.27), a 1 Ks Hlinka bez DZ a s DZ A2, A3, A4 (kat.č. 30xA a 30YA). ☎ 0915 77 33 19 alebo: foldes@chello.sk Z-041

■ **PREDÁM verejnú PIN kartu Slovenska č. IA1** bez čísla; e-mail: milan.halasz@st.sk ☎ 055/6325746 Z-042

■ **PREDÁM umelecké pohľadnice z rokov 1900-1930**. ☎ 0905 33 22 62 Z-043

■ **PREDÁM známky Nemecko 1998** kompletný ročník v darčekovom balení. ☎ 0905 33 22 62 Z-044

■ **KÚPIM ** Chust RV 205** (8f), Rakúsko ☺ 207 10K tmavá, 225y-227y Flugpost, biely papier. ☎ 0905 328 085 Petioky Z-045

■ **KUOPIM ODZNAKY** Karpatonemecké strany, Deutsche Partei, maďarských politických stran (Szlovenczkoi) Magyar Párt, Slovenský štát, I. republika, atd. Sběratel odznaků polit. stran: Konečný Jaroslav, Jiráskova 568, 738 01 Fr.-Místek, Česká republika Z-046

■ **HLADÁM použité nepoškodené slovenské dobíjacie kupóny GSM Orange „Star Wars-Episode III“**. ☎ 0908 14 65 59 Z-047

■ **PREDÁM špecializovanú zbierku ČSR II**, typy, DO, DCH, 10 bl., PT, v 8 perových doskách Pofis. Výrazná zľava. Jozef Somora, 958 43 Krásno 20, okr. Partizánske Z-048

■ **PREDÁM Filatelium 1973-2005**, SK 1993-5, Zberateľ 1995-2005, Mladý filatelista 1976-1991, Fauna+flóra 1981-93 viaz. Monografie 2, 3, 4, 5, 13, fil. lit. a pomôcky (zoznam), katalógy, Jozef Somora, 958 43 Krásno 20, okr. Partizánske Z-049

■ **PREDÁM V77 Hydrologická dekada**, odlišak rytiny zn. č. 2079 v pôvodných farbách na liste 99 x 206 mm. Na zadnej strane KT fialový text s nulami, s podpismi autora a rytca. **■** 034/653 63 41, 0908 718 838 Z-050

■ **PREDÁM DR Mi 456-8 Polarfahrt** ★★ FA Zierer za 30% kat. ceny. Osobný odber-dohovor. ☎ 02/6531 2391, e-mail: jozefek@pobox.sk Z-051

■ **PREDÁM TK** Vatikán. ☎ 0905 606 174 Z-052

■ **Za PH materiály z územia Slovenska** do r. 1954 dám časopisy Zberateľ, ročníky 2000-2005, neviazané a časopisy Filatelie ročníky 1966-2002, viazané. Dušan Evinic, Poľská 4, 040 01 Košice. Z-053

ČO PÍŠU INÍ

■ FILATELIE (ČR) ■ 1/ 2006

Úvodný príspevok prvého čísla nového ročníka Filatelie od V. Řezníčka je z oblasti špecializácie ČSR I a v prvej časti sa týka Pražského revolučného vydania z roku 1918. Z oblasti špecializácie ČSR I je aj článok L. Olšinu: Známa 25 h Hradčany, V. kresba – prehľad obľúbených typov, s nákrasom ich umiestnenia a vyobrazeniami ZP. Z oblasti poštovej histórie je príspevok Fr. Beneša st., ktorý pokračuje 21. časťou seriálu Malé zastavenia na ceste filatelie a čs. poštovej správy, v ktorom približuje obchodné tlačivá. V príspevku „Posílate známky do zahraničí?“ V. Krečmer uvádza niekoľko poznámok a skúseností radového filatelistu z tejto oblasti v súvislosti s platnými predpismi. V. Feldmann pokračuje už 19 časťou seriálu Abeceda filatelistickej a zaoberá sa písmenom T na filatelistickom materiáli. O Tovačovský sa zaoberá premenou listových zberní na poštové úrady (9). O vzácnosti filatelistickej literatúry sa v príspevku Hodnotenie filatelistickej exponátov zameriava člen komisie porotcov ZSF A. Tekel a uvádza niekoľko príkladov možnosti rôzneho hodnotenia exponátov. V kapitole Z pokladnice filatelistickej literatúry je príspevok známeho publicistu Jaroslava Ježka (1908 – 1991) Krása a umenie vo filatelii, v ktorom sa zaoberá estetiku a známami. Jeho príspevky boli uverejňované v roku 1967 vo Filatelii. Nechýba tradičná listárňa, v rubrike Odborná literatúra prináša Fr. Črha recenziu nového vydania katalógu Michel – Stredná a Východná Ázia (zámorie zv. 9) a Špeciál OSN. Záver tvoria správy SČF a ZSF.

■ ČESKÝ SBĚRATEL 6/2005

Šieste číslo odborného časopisu so zameraním na filateliu a filokartiu (vydavateľ Zdeněk Jindra) úvodom prináša príspevok Petra Závackého o bardovi známkovej grafiky v Čechách, Pavlovi Sukdolákoví, ktorý oslávil osemdesiate narodeniny. Je napr. autorom známky k 35. výročiu Univerzity Komenského v Bratislave (r. 1955), háčička k výstave Praga 1955. Jaroslav Tomanďal na filatelistickom materiáli pripomína 200. výročie bitky pri Trafalgare. Cenné nálepky APOST s viacerými ukázkami sú témou príspevku Pavla Lukavského. Peter Závacký je autorom aj ďalšieho príspevku s názvom Jedinečný zápis do histórie nielen českej známkovej grafiky, keď pripomína 75. narodeniny známeho pražského výtvarníka Adolfa Borna. V ďalšej časti sú predstavované novinky Českej pošty a Slovenskej pošty, recenzie publikácií o pohľadniciach a v závere dva príspevky z oblasti filokartie.

■ MLADÝ SBĚRATEL 6/2005

Šieste číslo časopisu určeného nielen mladým a začínajúcim zberateľom rôznych odborov prináša zaujímavosti z dejín filatelie a poštovníctva, námetovej filatelie, rozhovory s mladými vystavovateľmi, informáciu o 33. ročníku filatelistickej olympiády a ďalšie pútavé články. J. Mička v príspevku Pedagogika v práci vedúceho krúžku mladých filatelistov (II. časť) pokračuje v odovzdávaní vlastných skúseností z tejto oblasti. Okienko filumenie je venované zápalkovým nálepkám Rumunska. Vydavateľ časopisu Zdeněk Jindra (Nad Stadionem 1304, 549 01 Nové Město nad Metují) informuje o vydavateľských aktivitách a o možnostiach predplatného; e-mail: infofila@infofila.cz.

■ FILATELISTICKÉ NOVINY 6/2005

Informačné noviny pre zberateľov poštových známok, ktoré vydáva Zdeněk Jindra, úvodom prináša informáciu z 3. valného zhromaždenia SČF. O stretnutí zberateľov známkových zemí Geophila píše J. Petřík. Tvorbu Mikuláša Klimčáka, maliara, historika, filozofa a tvorca známok, pri príležitosti jeho 84. narodenín približuje Peter Závacký. O pošte a filatelii v Rakúsku píše V. Beran. V novinách je tiež množstvo drobných a zaujímavých informácií z rôznych oblastí filatelie. (rubriku pripravil -pem-)

■ KOŠICE VO FILATELII č. 16

Šestnásť číslo zborníka Košice vo filatelii je tak ako predchádzajúce určené na vzdelávanie členskej základne Klubu filatelistov 54-01 Košice a Združenia klubov filatelistov východného Slovenska.

Nosným príspevkom je práca D. Evinica „Balíková pošta na Slovensku 1993-2002“, ktorá sa zaoberá hlavne spravidelnými dokladmi k balíkom, balíkovými nálepkami, poplatkami a príplatkami za balíkové zásielky. Košické príležitostne tlače a pečiatky (za rok 2005), katalógovým spôsobom spracoval v rovnomennom príspevku V. Gaál. Na problematiku súčasných R- nálepiek s čiarovým kódom je zameraný príspevok Ing. J. Németha „R - nálepky s čiarovým kódom (RNCK) košických pošt (a okolia)“. Začiatky periodickej filatelistickej tlače na Slovensku približuje vo svojom príspevku „Vytláčené v Košiciach“ Dr. V. Chmelár. Dr. J. Molnár sa vo svojom príspevku „Maximafilia – tvorivý odbor filatelie“ zamestal na priblížení tohoto odboru filatelie. Problematika falzifikátov predznámkových listov je názov príspevku Dr. J. Pálku, v ktorom sú poukázané a dokladované možnosti rozpoznania väčšiny umelo vytvorených predznámkových listov. -des-

■ POŠTOVNÍ NÁLEPKY č. 59 (2005)

Spravodajca Spoločnosti zberateľov poštových nálepiek úvodom informuje o propagačnej výstave v Pardubiciach. Rozsiahly príspevok viacerých autorov dokumentuje množstvo zaujímavostí z termínalov APOST. Z predchádzajúceho čísla pokračuje príspevok o poštových pečiatkách (nálepkách na pečatenie zásielok). Ďalej sa uvádzajú rôzne redakčné informácie a v závere je inzercia.

■ POŠTOVNÍ NÁLEPKY č. 60 (2005)

Spravodajca Spoločnosti zberateľov poštových nálepiek v úvode prináša redakčné informácie a zistenia čitateľov. Pravidelná rozsiahla rubrika Zaujímavosti z termínalov APOST, ktorej autorom je J. Fencel, prináša veľa nových údajov a vyobrazení nálepiek aj celistvosti. O doporučených zásielkach dodatočne označených (zásielky z poštových schránok) píšú J. Kratochvíl a J. Švehla. O tlačových chybách v názvoch pošt na R-nálepkách píše J. Kratochvíl. V závere sa uvádzajú ukážky príležitostných R-nálepiek z posledného obdobia a nechýba ani inzercia. (prípravil -pem-)

AUKCIE • BURZY STRETNUTIA

Kalendár podujatí s uvedením ich názvu, miesta a termínu konania, prípadne ďalšími

informáciami je zostavený podľa podkladov, ktoré redakcii poskytli usporiadatelia podujatia. Za obsah a znenie informácií redakcia neručí.

KLUBOVÉ STRETNUTIA

■ **BANSKÁ BYSTRICA** - FILATELIA • Dom slovenského misijného hnutia, Skuteckého 4 • Každý druhý nedeľu v mesiaci od 9.00 do 11.00 hod. ■ **BANSKÁ BYSTRICA** - NUMIZMATIKA, NOTAFILIA • Skuteckého 36 • Každý posledný pondelok v mesiaci od 16.00 do 17.00 hod. ■ **BRATISLAVA** - FILATELIA, FILOKARTIA, TELEFÓNNE KARTY • Dobrovíčovca ulica 14 (Suvorovov internát) • Každú nedeľu od 8.00 do 12.00 hod. ■ **KEŽMAROK** - FILATELIA • Zasadacia mestská polícia, Hlavné námestie 3, I. poschodie • Každú prvú nedeľu v mesiaci (okrem augusta) od 9.30 hod. ■ **KOŠICE** - FILATELIA, TELEFÓNNE KARTY • Železničná stanica, veľká zasadačka • Každú nedeľu od 9.00 hod. okrem sviatkov (júl, august možnosť zmeny termínov) ■ **KOŠICE** - NUMIZMATIKA, NOTAFILIA • Východoslovenské múzeum, Hviezdoslavova 3 • Každú nedeľu od 9.00 do 12.00 hod. ■ **LEVICE** - FILATELIA, FILOKARTIA, TELEFÓNNE KARTY • Každú druhú a štvrtú nedeľu v mesiaci od 9.00 do 12.00 hod. • CK Junior, Sládkovičova ulica ■ **LUČENEC** - NUMIZMATIKA, NOTAFILIA, TELEFÓNNE KARTY a iné • Bufet Malá ryba, L. Štúra 6 (pri Lekárni) • 1. a 3. nedeľa v mesiaci od 9.00 do 12.00 hod. ■ **MALACKÝ** - FILATELIA, každý posledný štvrtok v mesiaci okrem júla, augusta a decembra od 17.00 do 18.00, Záhorácke centrum kultúry, Mierové nám. 1 ■ **MARTIN** - FILATELIA • Výmenné schôdzky v DO Strojár, Vajanského nám. 2 • Každý pondelok od 18.00 hod. ■ **MARTIN** - NUMIZMATIKA • Penzión Čierna pani I Každý štvrtok od 16.00 do 17.00 hod. ■ **MICHALOVCE** - FILATELIA • Dom Matice slovenskej, Masarykova 42 • každý druhý pondelok o 17.00 hod. (okrem júla a augusta) ■ **NITRA** - FILATELIA • Študentský domov Poľnohospodárskej univerzity MLADOSŤ • Každú prvú nedeľu v mesiaci od 8.00 do 12.00 hod. I Stoly a vstup bezplatne ■ **NOVÉ MESTO nad Váhom** - FILATELIA • Mestské kultúrne stredisko • Každý štvrtok od 18.00 hod. ■ **NOVÉ ZÁMKY** - FILATELIA • Klub dôchodcov na Podzámskej ulici • Každú druhú a štvrtú nedeľu v mesiaci od 9.00 do 12.00 hod. ■ **PIEŠŤANY** - FILATELIA, NUMIZMATIKA • Centrum voľného času Ahoj, Teplická ul. 83 • Každú nedeľu od 8.30 do 10.30 hod. ■ **POPRAD** - FILATELIA • Každá prvá a tretia streda v mesiaci od 17.00 hod. Pošta Poprad 2, zasadačka na 2. poschodí ■ **PREŠOV** - FILATELIA • Posádkový klub, Mukačevská 22 • Každý štvrtok od 16.00 do 19.00 hod. ■ **PRIEVIDZA** - FILATELIA • Stretnutia spojené s výmenou materiálu • Cukráreň EDEN pri Kláštore piaristov na ul. A. Hlinku • Každá nedeľa od 9.00 do 11.00 hod. ■ **PRIEVIDZA** - NUMIZMATIKA • Stretnutia spojené s výmenou numizmatického materiálu • Dom kultúry - Kultúrne a spoločenské stredisko • Každá prvá streda v mesiaci od 16.00 do 18.00 hod. ■ **RUŽOMBEROK** - FILATELIA • Liptovské múzeum • Každý druhý a štvrtý štvrtok v mesiaci (okrem prázdnin) - október až marec od 17.00 hod., apríl až september od 18.00 hod. ■ **SPIŠSKÁ NOVÁ VES** - FILATELIA • Klubové stretnutia Centrum voľného času ADAM, Levočská 14 • každý páry týždeň vo štvrtok o 16.00 hod., okrem júl-august ■ **TREŇČÍN** - FILATELIA • Kultúrne stredisko Dlhé Hony • Každú nedeľu v mesiaci od

9.00 do 11.30 hod. okrem Veľkej noci a Vianoc. V auguste 2-týždňová dovolenka ■ **TREŇČÍN** - NUMIZMATIKA • Stretnutia spojené s výmenou v Dome armády • Každý tretí štvrtok v mesiaci od 16.00 hod. (okrem veľkých prázdnin) ■ **TRNAVA** - KF Trnava • Zborová sieň ev. cirkvi a.v., nám. SNP • Každý štvrtok od 16.00 do 17.30 hod. ■ **VYRANOV n / Topľou** - VŠETKY ZBERATELSKÉ ODBORY • Piváreň pod Lipou, M. R. Štefánika 136 • Každú prvú nedeľu po 15. v mesiaci od 10.00 do 12.00 hod. okrem prázdnin a sviatkov • Kontakt: ☎ 057 44 61118, 0905 202 096 ☐ (R)

REGIONÁLNE PODUJATIA

➔ 5. február 2006 BANSKÁ BYSTRICA

CELOŠTÁTNU FILATELISTICKÚ BURZU a ďalších zberateľských odborov poriada KF v Banskej Bystrici. Uskutoční sa v Dome slovenského misijného hnutia, Skuteckého 4, od 8.00 do 12.00 hod. Ďalšie stretnutie 23.4.2006. Kontakt: Ladislav Hólc, SNP 98, 474 01 Banská Bystrica, ☎ 048/414 1420, 0905 964 471

➔ 5. február 2006 KYS. NOVÉ MESTO

MEDZINÁRODNÉ STRETNUTIE ZBERATEĽOV starostlivosť a ostatných zberateľských odborov každú prvú nedeľu v mesiaci od 8.00 hod. v priestoroch galérie Mlyn Antik v Kysuckom Novom Meste-Radoli. Ďalšie stretnutia v roku 2006: 5.3., 2.4., 7.5., 4.6. aj aukcia. Informácie ☎ 0904 526 563

➔ 12. február 2006 TREŇČÍN

TRADIČNÁ CELOSLOVENSKÁ BURZA FILATELISTOV V TREŇČINE sa uskutoční v Kultúrnom centre Dlhé Hony, Ulica 28. októbra 2/1168. Ďalšie stretnutie v roku 2006: 21. máj.

➔ 19. február 2006 KOŠICE

BURZA ZBERATEĽSKÉHO MATERIÁLU, Spoločenský pavilón Ferocentrum, Trieda SNP (elektr. č. 6 zo železn. stanice). Info: ☎ 055 623 4138 večer.

➔ 26. február 2006 NITRA

HOBBY STRETNUTIE ZBERATEĽOV rôznych odborov sa uskutoční v Nitre na Párovskej ul. 1 od 7.00 do 12.00 hod. Ďalšie stretnutie 11. júna 2006.

➔ 26. február 2006 LUČENEC

MEDZINÁRODNÉ HOBBY STRETNUTIE • Hotel Pelikán (pri tržnici) od 8.00 do 12.00 hod. Ďalšie termíny v roku 2006: 26.3., 30.4., 28.5., 25.6. Informácie: ☎ 047 4392 266.

➔ 4. marec 2006 BRATISLAVA

STRETNUTIE ZBERATEĽOV mincí, význameniam, pohľadíc, odznakov a telefónnych kariet v Obvodnom kultúrnom a spoločenskom stredisku Bratislava-Nové mesto, Vajnorská 21 od 8.00 do 12.00 hod. Kontakt: Ivo Fojtík ☎ 031/562 5132. Ďalšie stretnutia 6.5., 3.6.2006.

➔ 18. marec 2006 POPRAD

PODTATRANSKÉ FILATELISTICKÉ VÝMENNÉ stretnutie sa uskutoční 18. marca od 7.00 do 12.00 hod. v priestoroch SOU stavebného na Okružnej ulici. Víťané sú aj iné zberateľské odbory. Možnosť ubytovania. Info: Josef Rancák, Štúrova 126/5, 058 01 Poprad, ☎ 0907 949 956.

➔ 25. marec 2006 ILAVA

TRADIČNÁ BURZA ZBERATEĽOV všetkých odborov sa uskutoční v Dome kultúry od 7.00 do 12.00 hod. Obj. stolov ☎ 042 44 555 70 – 72, 0903 327 655.

FEBRUÁROVÁ PONUKA FIRMY ZBERATEĽ

Zberateľské materiály a pomôcky ponúkané v tejto rubrike možno zakúpiť v predajni ZBERATEĽ alebo ich objednať písomne, e-mailom, prípadne aj telefonicky (➔ pozri informácie na 2.strane) **Novozaradené položky sú zvýraznené.**

ZNÁMKY / HÁRČEKY / BLOKY - rôzne námety ★★

Argentína 2000, Kone, 2607-12+BI 72	130,-
Argentína 2001, Dravci Južnej Ameriky, 2665-70	95,-
Argentína 2005, Mačka domáca, PL (6)	95,-
Austrália 1978, Kone - šport. disciplíny, 663-66	40,-
Austrália 1980, Vianoce, 732-34	45,-
Austrália 1981, Pôvodná fauna I., 754-759	70,-
Austrália 1982, Pôvodná fauna II., 781-787	120,-
Austrália 1983, Pôvodná fauna III., 826-829	90,-
Austrália 1983, Motýle, 839-848	135,-

Bielorusko 2000, Rys ostrovid WWF, 373-376	35,-
Bielorusko 2004, Kone, H (4)	65,-
Dominikánska rep., LOH Melbourne, 560-67, 3,40 €	30,-
Dominikánska rep., LOH Melbourne - olympijskí víťazi I, 585-92, 3,40 €	30,-
Dominikánska rep., LOH Melbourne - olymp. víťazi II, 660-67, 3,40 €	30,-
Falkland Isl. 1970, Životný príbeh „Great Britain“ 1843-1970, 187-191	295,-
Falkland Isl. 1982, Mapa ostrovov, 354	120,-
Falkland Isl. 1983, Ovocie, 382-385	65,-
Falkland Isl. Dependencies 1982, Mapa ostrova, 116	120,-
Fidži 1954, Dobročinné, 139-40	60,-
Gibraltar 1954, Kráľ. návšteva, 148	16,-
Gambia Výročie automob. Mercedes (BI 25), 8,50 €	110,-
Christmas Island 1970, Vianoce, 33-34	25,-
Christmas Island 1971, Vianoce, 37-38	45,-
Jamajka 1960, 100. výr. Prvej známky, 180-182	115,-
Južná Afrika - Bophuthatswana 1990, Drobné cicavce, 235-236	80,-
Južná Afrika (RSA) 1990, Turizmus, 804-807	79,-
Južná Afrika - Venda, Rôzne druhy Aloe, 209-212	85,-
Kokos Isl. 1981, 100. výr. úmrtia Ch. Darwina a 150. r. teórie o vzniku atola, 78-80+BI 1	90,-
Korea 2001, Šachoví veľmajstri 20. storočia, 4412-17+BI 484	195,-

Lichtenstein 1976, Umenie - P. P. Rubens, 655-57	115,-
Lichtenstein 1978, Sídlo Franz. Jozefa vo Vaduze, 706-09	50,-
Lichtenstein 1985, Umenie - Massys, Rubens, Raffael 881-83	50,-
Norfolk Isl. 1975, 150. výr. osídlenia ostrova (samolepka), 168-69	28,-
Norfolk Isl. 1981, Presídlenie z ostrova Pitcairn 261-63	30,-
Norfolk Isl. 1982, Plachetnice, 289-94	95,-
Norfolk Isl. 1982, Vianoce, 295-97	50,-
Norfolk Isl. 1983, Huby, 302-305	95,-
Papua and New Guinea 1962, Mapa Pacifiku, 43-45	255,-
Pitcairn 1978, 25. výr. korunovania Alžbety II, 177	65,-
Polsko 1991, Motýle (Aporia crataeci), BI 115, hologram, 3,00 €	35,-
Polsko 2005, „Europa“ - gastronómia 1	32,-
Polsko 2005, Hlavné mestá štátov EÚ I., 5 známok	175,-
Polsko 2005, Fauna poľských ZOO, 4 známky	150,-
Seychelles 1956, Pamätník padlým hrdinom	30,-
St. Tome E Principe 1980, K 10. výročiu výstupu na mesiac, 650, (BI 45), 15 €	180,-
Švajčiarsko 1969, Pro Patria, kostolné fresky, 902-05	35,-
Švajčiarsko 1978, Lodná doprava na jazerách, 1120-27	50,-
Švajčiarsko 1981, Pro Aero - „Swissair“, 1196	35,-
Švajčiarsko 1981, Pro Aero - „Swissair“, 1196 BI	250,-
Švajčiarsko 1982, 100 r. Železnice, 1214-15 + K	15,-
Švajčiarsko 1982, 100 r. Železnice, 1214-15 BI	60,-
Thajsko 2003, 10. výročie diplomatických vzťahov s Juhoafrickou rep. (Slony) (2+H)	50,-
Thajsko 2003, 10. výročie diplomatických vzťahov s Juhoafrickou rep. (Slony) (2)	20,-
Thajsko 2005, Panda (2)	20,-
Upperyafa 1967, LOH Mexico '68, BI 1, 5,50 €	50,-
Upperyafa-South Arabia 1967, Umenie-Caravaggio 73 (BI 13), 3,5 €	35,-
Umm-Al-Qiwain, Kone, 496-501A, 4,50 €	80,-
Umm-Al-Qiwain 1972, ZOH Sapporo, 464 (BI 30), 6 €	60,-
Umm-Al-Qiwain 1972, Formule, 814-818, trojrozmerné	55,-
Yemen 1970, Víťazi MS vo futbale Mexico'70 1144-46, 3-páska, 3 €	30,-
Yemen 1970, MS vo futbale Mexico'70, BI 191	50,-
Yemen 1970, Autoveterány (trojrozmerné) 1066-71+BI 212, 9,50 €	95,-
Yemen 1970, Plyšové hračky, psy 3-rozm., 1040-45	60,-
Zaire 1980, 100 r. úmrtia Rowlanda Hilla - známka na známke, 631-38	120,-
Zaire 1983, Národný park-Garamba, 1079-83	95,-
Zimbabwe 1981, Deň stromu, 255-258, 3,60 €	40,-
Zimbabwe 1982, 75 r. skautingu, 265-268, 4,2 €	85,-

FEBRUÁROVÁ PONUKA FIRMY ZBERATEĽ

Disney's
HERCULES

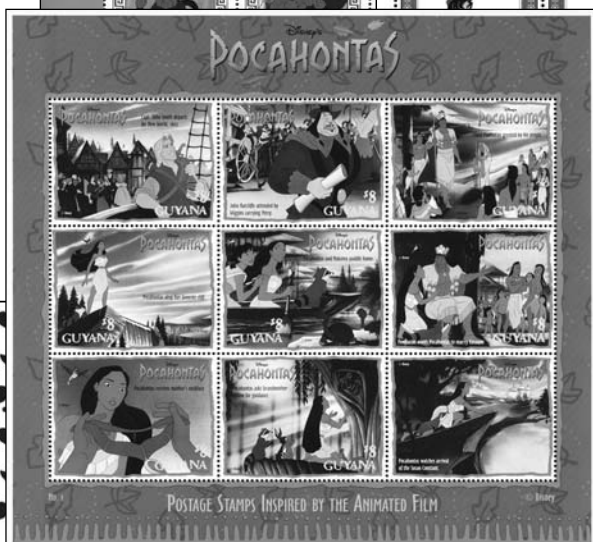

W. Disney – obľúbení hrdinovia kreslených príbehov. V dnešnom čísle ponúkame výber zo štyroch celovečerných animovaných filmov: Pocahontas, Hercules, Aladin a 101 dalmatíncov. Série sú ponúkané v blokoch za jednotnú cenu á 65,-

Disney's
Aladdin

6 CHARACTERS IN POSTAGE STAMPS

PRÁVE VYŠIEL!

NETTO KATALÓG
SLOVENSKO
2005

- I. POŠTOVÉ ZNAMKY
- II. AUTOMATOVÉ ZNAMKY
- III. POŠTOVÉ LÍSTKY
- IV. CELINOVÉ OBÁLKY
- V. ZNAMKOVÉ ZOŠITKY
- VI. PRÍLEŽITOSTNÉ TLAČE
- VII. CELINOVÉ SLUŽOBNÉ OBÁLKY
- VIII. CARTES MAXIMUM
- IX. NÁLEPNÉ a PAMÄTNÉ LISTRY

ZBERATEĽ® BRATISLAVA 2006

THE NEW PUPPIES

FEBRUÁROVÁ PONUKA FIRMY ZBERATEĽ

ZNÁMKY / HÁRČEKY / BLOKY - rôzne námety ☉

Afganistan 2000, Bocian v hniezde, 1	8,-	Kuba 2003, Motýle, (4+H)	29,-
Austrália 2000, Krab (WWF), (4)	12,-	Kuba 2003, Polárna fauna,	
Benin 2003, Prírodná rezervácia BI (2)	22,-	Expo Bangkok 2003, (5+H)	29,-
Benin 2003, Prírodná rezervácia BI (9)	35,-	Laos 1986, Kaktusy (6)	18,-
Benin 2003, Vodné vtáčstvo BI (3)	25,-	Madagaskar 1999, Ostrovná fauna, BI (9)	35,-
Benin 2003, Rôzne rasy psov, BI (9)	35,-	Mauretánia 2003, Ochrana prírody BI (3)	25,-
Benin 2003, Sladkovodné ryby, BI (6) + H	33,-	Mauretánia 2003, Prírodné rezervácie BI (2)	22,-
Benin 2003, Svet dinosaurov, PL (6) + H	35,-	Mauretánia 2003, Prírodné rezervácie I BI (9)	35,-
Benin 2003, Život v koralomovom mori, PL (3)	25,-	Mozambik 2001, MS vo futbale Kórea/Japonsko,	
Burundi 1975, Fauna Afriky (24, 6x 4-pásky),	70,-	BI (9) + 3H	48,-
označenie Letecká pošta		Rwanda 2003, Hady BI (6) + H	38,-
Comores 1981, MS vo futbale Špania '82, H	12,-	Rwanda 2003, I. Ján Pavol II. + obrazy	
Fujeira 1971, Apollo 14, (5 páska)	18,-	starých majstrov BI (12)	55,-
Guinea Bissau 1988, Rôzna fauna, (7)	21,-	Rwanda 2003, II. Ján Pavol II. + obrazy	
Guinea Bissau 2001, Pablo Picasso-obrazy BI (6)	29,-	starých majstrov BI (12)	55,-
Guinea Bissau 2001, Papagáje BI (6)	29,-	R.de Côte D'Ivoire 2002, Mušle I. BI (6)	29,-
Guinea Bissau 2001, Plachetnice BI (6)	29,-	R.de Côte D'Ivoire 2002, Mušle II. BI (6)	29,-
Guinea Ecuatorial 1974, Morské ryby, PL (16)	35,-	R.de Côte D'Ivoire 2003, Ochr. prírody BI (3)	25,-
Guineé 1999, Kone, BI (9)	35,-	R.de Côte D'Ivoire 2003, Národ. parky BI (2)	22,-
Kongo 2003, Delfíny, BI (6)	29,-	R.de Côte D'Ivoire 2003,	
Kongo 2003, Pápež Ján Pavol + obrazy		Fauna afrických planín BI (6) + H	33,-
st. majstrov I. PL (12)	55,-	Saharai 1999, Mačka perzská, 1	8,-
Kongo 2003, Pápež Ján Pavol + obrazy		Vietnam 1988, Vtáky (8)	24,-
st. majstrov II. PL (12)	55,-	Vietnam 1988, Flóra (8)	24,-
Kongo 2004, LOH Atény - plážový volejbal - 2004,	25,-	Vietnam 1988, Vodné vtáky (6)	12,-
BI (4)			
Kongo 2005, Domáci miláčikovia pes a mačka			
BI (6)+2H	38,-		
Kongo 2005, Africká fauna, BI (6) + 2H	38,-		
Kongo 2005, Kolibrík, BI (6) + H	33,-		
Kongo 2005, Papagáje, BI (6) + H	33,-		
Kongo 2005, Leopardi, BI (4+H)	30,-		
Kongo 2005, Automobilové preteky, BI (6+H)	35,-		
Kongo 2005, 2-plošníci, BI (6+H)	35,-		
Kórea 1984, Európski panovníci, BI (9) I.	35,-		
Kórea 1984, Európski panovníci, BI (9) II.	35,-		
Kórea 1986, MS vo futbale, Mexico '86, (H)	12,-		
Kórea 1987, ZOH Calgary, H	12,-		
Kórea 2004, Hus WWF, (4)	18,-		
Kórea 2004, Hus WWF, (4x 4 blok)	80,-		
Kuba 1995, Vtáčstvo na ostr. „Cayo Coco“ (6)	18,-		
Kuba 2001, Rôzne aquakultúry (5+H)	30,-		
Kuba 2003, História železnice, (5)	15,-		
Kuba 2003, Kubánsky krokodíl WWF, (4)	14,-		
Kuba 2003, Ostrovné vtáky, (4)	15,-		

Mimoriadna ponuka
CARTES MAXIMUM – AUSTRÁLIA
Éra dinosaurov na austrálskom kontinente
6 kusov CM ponúkame za 65,-

FEBRUÁROVÁ PONUKA FIRMY ZBERATEĽ

Katalógy nové

Špecializované netto katalógy ZBERATEĽ – SLOVENSKO

(známky, celiny, FDC, COB, CDV, NL, ZZ, CSO, CM, PT):

Roky 1993-1994	58,-
Roky 1995-1996	68,-
Roky 1997-1998	58,-
Rok 1999	29,-
Roky 2000-2001	58,-
Rok 2002	44,-
Rok 2003	58,-
Rok 2004	38,-
Rok 2005	44,-

Pri kúpe všetkých 9 ks katalógov len za 396,-

Československo 1945-1992, Pofis 2006, 280 str. celofarebný 590,-

Aktualizovaný cenník Zberateľ známok Československo 1945-1992, 12 strán bez vyobrazení 18,-

Aktualizovaný cenník Zberateľ známok Slovensko 1939-1945, 8 strán s vyobrazeniami 28,-

Známky základného radu podľa aktualizovaného cenníka Slovensko 1939-1945 sú v stálej ponuke firmy Zberateľ

Katalóg ERVO SLOVENSKO 1939-1945, 1993-2005 399,-

Novotný: Mince Jozefa I. 1705-1711 a Františka II.-Rákocziho 1703-1711 195,-

Novotný: Mince Karla VI. 1711-1740, I.vydanie 265,-

Novotný: MINCE MÁRIE TERÉZIE 1740-1780 (II.doplnené vydanie 2001) 235,-

Novotný: Mince Františka Lotrinského (1745-67), (1766-80) 250,-

Novotný: Mince Jozefa II 1765-1790 a Leopolda II 1790-1792 240,-

Novotný: Mince Františka I. 1792-1835 185,-

Novotný: Mince a korunovačné medaily Ferdinanda V. (1835-1848) 135,-

Novotný: Mince Františka Jozefa I.(1848-1916) 235,-

Novotný-Moulis: Papierové platidlá ČSR, ČR a SR 1918-2004, farebný, vydanie 2004 330,-

Novotný-Moulis: Katalóg mincí ČSR 1918-92, ČR a SR 1993-2006 325,-

Katalógy použité

Michel Európa 3 Severná a severozáp. Európa 2002/3 700,-

Michel č. 2 Karibské ostrovy 2000 950,-

Michel č. 4 Severná a vých. Afrika 2002 950,-

Michel č. 7 Austrália, Oceánia, Antarktída 2002/3 1100,-

Michel č. 9 Stredná a vých. Ázia 2003 1100,-

Katalógy staršie, nepoužívané

MICHEL č. 4 Sev. a východná Afrika 1997 750,-

MICHEL č. 5 Východná Afrika 1998 900,-

MICHEL č. 6 Južná a stredná Afrika 1998 900,-

MICHEL: Nemecko 2003/2004, celofarebný 740,-

MICHEL: Nemecko Junior 2004 420,-

Zásobníky na známky, havidky

Zásobník Lindner, A 4, čierne listy,
16-listový 490,-
30-listový 870,-

Zásobník Schaubek, A4, 16-listový, biele listy,
s logom i bez loga **Slovenskej pošty**, 360,-

Havidky čierne, šírka 28, 36, 38, 40, 43, 44,
49, 50, 55, 59, 60, 70 a 90 mm - balíček 60,-

Havidky čierne na PL:
ležaté, veľkosť 185x135 mm - ks 19,-
ležaté, veľkosť 170x120 mm - ks 15,-

stojaté, veľkosť 135x155 mm - ks 19,-
stojaté, veľkosť 120x170 mm - ks 15,-

Havidky biele, šírka 32, 50, 60 mm - balíček 60,-

Havidky biele na PL:
ležaté, veľkosť 175x120 mm - ks 15,-
stojaté, veľkosť 120x175 mm - ks 15,-

Zásobníky na mince

Zásobník 10-listový, možnosť doplnenia
listov (3 alebo 4 otvory) 365,-

Náhradné listy
12-okienkové 55x53 mm - 1 list 30,-
20-okienkové 41x42 mm - 1 list 33,-
30-okienkové 31x35 mm - 1 list 35,-

Pinzety a lupy

Pinzeta Prinz-Solingen alebo Lindner (špicatá,
lopatkovitá alebo okrúhla), kus 85,-

Pinzeta Lindner, lopatkovitá zahnutá 155,-

Pinzeta lopatkovitá alebo špicatá, dĺžka 150 mm 260,-

Lupa Ø 20 mm v kovovom púzdre, 10x 395,-

Lupa s osvetlením a desiatinným delením,
možnosť zaostrenia 680,-

Skúšobná UV - lampa SIGMA

Stolné prevedenie na sieť 220 V - rozozná luminiscenčné
známky, odhalí falošné bankovky 570,-

UV – lampa na batérie, ručná 520,-

FEBRUÁROVÁ PONUKA FIRMY ZBERATEĽ

Albumové listy Zberateľ SLOVENSKO

	I.časť		II.časť	
	BZ	Z	BZ	Z
Ročník 1993	19,-	75,-	32,-	120,-
Ročník 1994	19,-	75,-	48,-	185,-
Ročník 1995	22,-	75,-	48,-	175,-
Ročník 1996	22,-	75,-	54,-	195,-
Ročník 1997	22,-	75,-	53,-	220,-
Ročník 1998	22,-	75,-	53,-	220,-
Ročník 1999	21,-	75,-	59,-	245,-
Ročník 2000	17,-	65,-	48,-	185,-
Ročník 2001	32,-	95,-	48,-	215,-
Ročník 2002	22,-	75,-	75,-	285,-
Ročník 2003	28,-	85,-	80,-	305,-
Ročník 2004	17,-	65,-	53,-	220,-
Ročník 2005	18,-	68,-	65,-	245,-

Súbory jednotlivých ročníkov tvoria albumové listy:

I.časť : základné známky a hárčeky,

II.časť : PL, varianty kupónov a známky z hárčekov

Pri objednávaní prosíme vždy uviesť požadovaný ročník, jeho časť (I. alebo II.) a formát (Pofis alebo A 4) !

V prípade záujmu o všetky listy, treba objednať obidve časti súboru (I.+ II.) pretože II. časť listy z prvej časti neobsahuje !

Listy ponúkame vo vyhotovení

bez zasklenia (BZ) a zasklené (Z).

Formáty listov: Pofis a A 4.

Ceny oboch formátov sú rovnaké!

Albumové listy SLOVENSKO 1939-1945

základný rad, 17 listov

BZ	135,-	Z	425,-
----	-------	---	-------

Albumové listy ČESKÁ REPUBLIKA

	BZ	Z
Ročník 1998	155,-	485,-
Ročník 1999	185,-	490,-
Ročník 2000	190,-	495,-
Ročník 2001	195,-	525,-
Ročník 2002	185,-	515,-
Ročník 2003	220,-	740,-
Ročník 2004	180,-	550,-
Ročník 2005	185,-	530,-

Formáty albumových listov ČR:

Ročník 1999 len formát Pofis, ročníky 2000 - 2004

formát Pofis aj A 4 (cena rovnaká).

Ponúkame albumové listy formátu Pofis aj formátu A 4:

- s nápisom SLOVENSKO á 5,-
- bez nápisu á 4,-
- so štvorcovou podtlačou (len formát Pofis) á 4,-

Albumové listy Zberateľ ČESKOSLOVENSKO

Formát Pofis aj A4 - cena rovnaká !	I.časť		II.časť	
	BZ	Z	BZ	Z
Ročník 1992	24,-	85,-	46,-	175,-
Ročník 1991	24,-	85,-	80,-	255,-
Ročník 1990	34,-	125,-	58,-	205,-

Albumové listy Zberateľ ČESKOSLOVENSKO

Formát len A4	I.časť		II.časť	
	BZ	Z	BZ	Z
Ročník 1989	45,-	150,-	45,-	175,-
Ročník 1988	65,-	235,-	90,-	310,-
Ročník 1987	45,-	155,-	120,-	395,-
Ročník 1986	45,-	150,-	105,-	350,-
Ročník 1985	56,-	195,-	80,-	255,-
Ročník 1984	50,-	190,-	95,-	325,-
Ročník 1983	50,-	195,-	85,-	275,-
Ročník 1982	70,-	255,-	85,-	295,-
Ročník 1981	55,-	195,-	85,-	275,-
Ročník 1980	55,-	195,-	80,-	255,-
Ročník 1979	45,-	155,-	95,-	325,-
Ročník 1978	60,-	235,-	75,-	235,-
Ročník 1977	55,-	210,-	195,-	650,-
Ročník 1976	45,-	150,-	60,-	210,-
Ročník 1975	56,-	195,-	190,-	595,-
Ročník 1974	56,-	195,-	182,-	575,-
Ročník 1973	48,-	150,-	105,-	350,-

Druhú časť albumových listov možno objednať aj bez variantov kupónov, prípadne v ľubovoľnej zostave z ponúkaných listov.

Obaly na albumové listy

Formát A 4 (tzv. Euroobal) - 10 ks 15,-

Filatelistické nálepky

Nálepky firmy LINDNER (1000 ks) - balíček á 64,-

FEBRUÁROVÁ PONUKA FIRMY ZBERATEĽ

BANGKOK

Ukážky z dnešnej ponuky námetových emisí © (str.42)

FEBRUÁROVÁ PONUKA FIRMY ZBERATEĽ

Ukážky z dnešnej ponuky námetových emisií ★★ (str.40)